

Budżet Obywatelski Miasta Krakowa

– projekty dla Biblioteki Kraków

Szanowni Państwo, Serdecznie dziękujemy wnioskodawcom, którzy złożyli propozycje projektów adresowanych do realizacji przez Bibliotekę Kraków. Głosy, które oddali Państwo na projekty związane z działalnością naszej instytucji, po raz kolejny pozwolą nam uatrakcyjnić ofertę kierowaną do Czytelników.

W 2019 roku Biblioteka Kraków będzie realizowała poniższe projekty:

- *Biblioteka Gier Planszowych* – projekt ogólnomiejski, dzięki któremu sześć filii biblioteki wzbogaci się o nowe tytuły gier planszowych
- *Nowe książki w naszej bibliotece* – projekt realizowany w Dzielnicy

VI Bronowice polegający na zakupie nowości wydawniczych dla Filii nr 23 przy ul. Balickiej 297 i Filii nr 24 przy ul. Na Błonie 13 d

- *Więcej darmowych e-booków w bibliotekach na Zwierzyńcu* – projekt realizowany w Dzielnicy VII Zwierzyńca polegający na zakupie dodatkowych kodów umożliwiających bezpłatny dostęp do e-booków
- *Czyta duży, czyta mały – wyposażenie Filii Biblioteki* – projekt realizowany w Dzielnicy IV Prądnik Biały zakładający zakup nowości wydawniczych oraz sprzętu elektronicznego dla Filii nr 16 przy ul. W.E. Radzikowskiego 29

- *Biblioteka zawsze po drodze, nie mijam – wchodzę* – projekt realizowany w Dzielnicy X Swoszowice zakładający zakup nowości wydawniczych oraz dofinansowanie działalności kulturalno-oświatowej Filii nr 35 przy ul. T. Chałubińskiego 47.

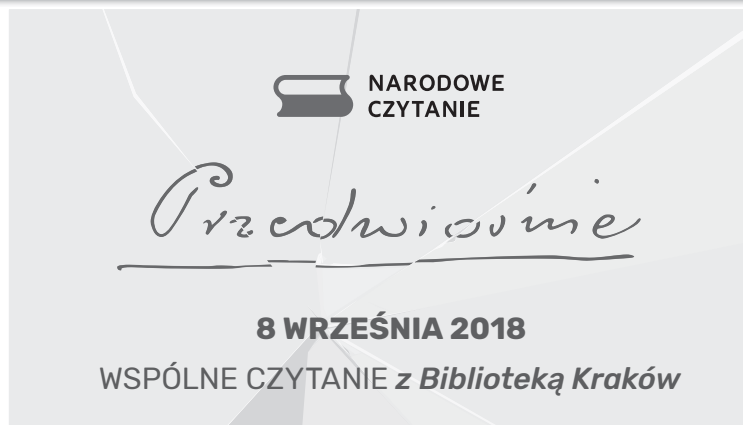
Jolanta Oleksa

Narodowe Czytanie w Bibliotece Kraków

28 lutego br. Para Prezydenta zainaugurowała tegoroczną odsłonę Narodowego Czytania. W roku 2018 akcja ta ma wymiar szczególny, ponieważ odbywa się w 100. rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. 8 września w całej Polsce czytane będą fragmenty powieści *Przedwiośnie* Stefana Żeromskiego oraz teksty należące do kanonu polskiej literatury patriotycznej.

Biblioteka Kraków, podobnie jak w ubiegłym roku, włączy się aktywnie w działania mające na celu zarówno

dokończenie na s. 8 →

Krakowska Książka Miesiąca Września 2018

Krakowska
Książka
Miesiąca

Renata Radłowska na łamach *Gazety Wyborczej* napisała o nagrodzonej książce *Powiedziane po krakowsku. Słownik regionalizmów krakowskich: Oto książka, która nasz język objaśni na Śląsku, w Wielkopolsce, na Mazowszu. Rzecz ważna, mądra, zająca i potrzebna.*

Bo nie jest łatwo nas zrozumieć – dlaczego u nas „fliziarz” robi to, czym w innych częściach Polski zajmuje się glazurnik i kafelkarz? Dlaczego „maniureczka” (określenie w zaniku) jest wyrazem podziwu dla kobiety (przeważnie ciała)? O co chodzi z tymi „chodźże” i „róbże”, a chodzi tak bardzo, że chwalimy się nimi w tramwajach i autobusach? (...)

Co takiego więc niezwykłego jest w pracy pod redakcją Donaty Ochmann i Renaty Przybylskiej? Chyba to, że słuchały nas na ulicy, czytały naszą prasę, zaglądały do sieci, w której pojawiały się teksty o Krakowie. Połączyły wiedzę zastaną ze zjawiskami nowymi. Nie drążyły tylko „na pole”, ale wylapały „szkieletora”, „bucówkę”, „dożartego”, „pampuchy”, „Pasiaki”, „rajtki”, „tandetę” i „w sroc”. Bo dobrze wiedzą, że regionalizmy są materią ożywioną, jedne umierają, inne się rodzą.

Ich słownik jest opowieścią o Krakowie, pełną cytatów, anegdot, czasami przeczuc, ale przecież przez ulicę zweryfikowanych. Autorki pokazują, że regionalizm to potęga; nie jest wstydem wplatać go w język, wstydem jest go unikać. A ten krakowski przenika internet, obecny jest na papierze – w „Gazecie Krakowskiej”, „Dzienniku Polskim” i krakowskiej „Wyborczej”. Dziennikarze nie uciekają od niego, nie zamieniają na słowo ogólnopolskie, nie boją się jego hermetyczności (pozornej). Zachęcając do lektury słownika, który czyta się jak opowieść – w końcu o naszym regionie, róbcie to z ołówkiem w rękę, notując określenia typowe naszemu miastu, które umknęły autorom słownika, bo – jak zauważyła autorka cytowanego tekstu – regionalizmy są materią ożywioną...

Wręczenie nagrody 27 września o godz. 18.00 w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką” (ul. Szczepańska 1).

Nowy sezon kulturalny

Pomału wracamy do codziennych obowiązków. Jeszcze wyraźne są w naszej pamięci obrazy, smaki i zapachy przywiezione z wakacji, ale już przeglądamy oferty osiedlowych ośrodków kultury, klubów sportowych, szkół językowych. Szukamy ciekawych zajęć pozalekcyjnych dla naszych pociech oraz wydarzeń, w których będziemy mogli uczestniczyć sami, z rodziną lub przyjaciółmi.

Zespół Biblioteki Kraków przygotował dla Państwa bogatą ofertę kulturalną, zajęcia cykliczne oraz wydarzenia jednorazowe dla dzieci, młodzieży i dorosłych. W programie znajdują się m.in. wystawy, warsztaty tematyczne, spotkania autorskie, wykłady i prelekcje, lekcje biblioteczne, kursy komputerowe, spotkania Dyskusyjnych Klubów Książki oraz zajęcia w Klubach Słuchającego Malucha.

Nowy sezon zaczynamy już 1 września na Pikniku Krakowskim w Parku im. W. Bednarskiego na Krzemionkach Podgórskich. W kolejną sobotę, 8 września, zapraszamy Państwa do udziału w ogólnopolskiej akcji Narodowego Czytania *Przedwiośnie* Stefana Żeromskiego oraz tekstów z *Antologii Niepodległości*, którą zorganizujemy na Placu Jana Nowaka-Jeziorańskiego oraz na scenie przy Nowohuckim Centrum Kultury.

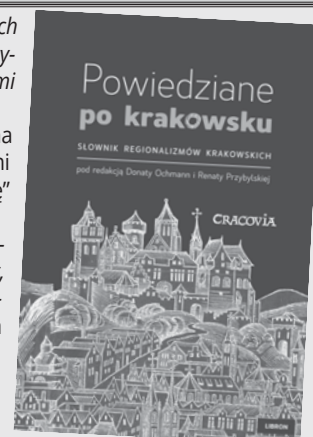
Po raz kolejny Biblioteka będzie partnerem akcji *Zajrzyj do Huty*, w ramach której przygotowaliśmy warsztaty tworzenia ekologicznych toreb na książki oraz ciekawy literacki spacer ulicami Nowej Huty prowadzony przez Annę Grochowską.

Przed nami również 2. edycja Krakowskiego Dnia Głośnego Czytania, której główne wydarzenie zorganizowane zostanie w czytelni w Galerii Bronowice.

Po wakacyjnej przerwie, wznawia też swoją działalność Salon Literacki *Pod Gruszką*. We wrześniu, w czwartkowe popołudnia, będziecie się mogli Państwo spotkać z Markiem Sołtyśkiem, Wojciechem Jagielskim oraz Donatą Ochmann i Renatą Przybylską, redaktorkami niezwykle ważnej, potrzebnej i ciekawej książki *Powiedziane po krakowsku. Słownik regionalizmów krakowskich*.

Mam nadzieję, że oferta Biblioteki Kraków zainteresuje Państwa i, podobnie jak w roku ubiegłym, będziecie gościli na organizowanych przez nas wydarzeniach. Szczegółowy harmonogram dostępny jest na stronie internetowej www.biblioteka.krakow.pl oraz w każdym numerze *Informatora*.

Izabela Ronkiewicz-Brągiel

Pierwszy czytelnik biblioteki usytuowanej w pawilonie handlowo-usługowym na Olszy przekroczył jej progi 5 września 1970 roku. Nowa placówka otrzymała nr 43, jako jedna z filii Miejskiej Biblioteki Publicznej. Kierownictwo objęła Anna Budzińska, którą starsi czytelnicy do dzisiaj ciepło wspominają. Z każdym dniem rosła liczba nowych użytkowników. Mieszkańcy osiedla chętnie zaglądali do filii, ponieważ panowała tu przyjazna atmosfera, a kierownik wkładał wiele wysiłku w jej rozwój. W biblioteczne prace angażował się także aktyw młodzieży. Od początku funkcjonowania odbywało się tu wiele ciekawych spotkań autorskich, prelekcji dla uczniów z pobliskich szkół, a dla najmłodszych organizowane były konkursy z nagrodami. Dużą popularnością cieszyło się Koło Przyjaciół Biblioteki.

W 1994 roku powstała Śródmiejska Biblioteka Publiczna w Krakowie, filia zmieniła numer i adres, nadal jednak pozostając w tym samym lokalu. Kolejne zmiany miały miejsce w roku 2017. W momencie utworzenia Biblioteki Kraków filia otrzymała nr 11. Biblioteka oferuje różnorodne zbiory oraz dostęp do czasopism zarówno dla dorosłych, jak i dzieci. Księgozbiór, obecnie w ilości 13 tysięcy, sukcesywnie jest uzupełniany o nowe, ciekawe tytuły. Na uwagę zasługuje fakt przekazania przez pewnego czytelnika sporej darowizny w celu dokonania zakupu nowości wydawniczych dla tej właśnie biblioteki.

Placówka nie posiada wyodrębnionej czytelnicy, ale na czytelników czekają dwa stoliki, przy których można przejrzeć kolorową prasę czy skorzystać z księgozbioru podręcznego. Dodatkowo oferuje bezpłatny dostęp do internetu na dwóch stanowiskach komputerowych.

Biblioteka otrzymała wyróżnienie *Miejsce Przyjazne Maluchom*. Najmłod-

si mogą korzystać z kolorowego kąciaka, w którym znajdują książki, zabawki, puzzle, gry edukacyjne, kredki i kolorowanki. W tej wydzielonej przestrzeni opiekunowie często czytają swoim pociechom książki.

Pomimo ograniczeń lokalowych przygotowywana jest oferta kulturalno-edukacyjna, organizowane są lekcje biblioteczne, spotkania autorskie, warsztaty czytelnicze, ekologiczne i teatralne. Na spotkaniach autorskich goszczono między innymi: Ewę Stadmüller, Barbarę Gawryluk, Mieczysława Czumę i Wiesława Drabika. Największą popularnością cieszą się przedstawienia teatralne dla najmłodszych w wykonaniu aktorów Studia Teatralnego KRAK-ART. Wyjątkową propozycją dla dzieci była *Lekcja biologii* z pokazem żywych zwierząt. Cykl spotkań *Szufflady kultury* przybliżył dzieciom kulturę i literaturę Europy. Wiele spotkań o charakterze edukacyjnym, opartych na literaturze dla dzieci z elementami plastycznymi, inicjują i prowadzą bibliotekarze. Większym wydarzeniem był samodzielnie zorganizowany i przeprowadzony happening, w czasie którego bibliotekarze wyszli do czytelników poza lokal biblioteczny. W filii działa klub rękodzieła, który jednoczy osoby mające wspólne pasje. Zorganizowano także wystawy prac osób zajmujących się rękodziełem. Miejsce spotkań klubu zostało przeniesione do siedziby PAL-u przy ul. Brogi 26.

Biblioteka uczestniczy w życiu osiedla, współpracuje z placówkami oświatowymi, a w czasie organizowanych spotkań pracownicy zachęcają do korzystania z gromadzonych zbiorów. Filia nr 11 współpracuje z Przedsiębiorstwem Samorządowym nr 12 i 123; Zespołem Szkół Prywatnych mieszczącym się przy ul. Stanisława ze Skalbmierza 7, Programem Aktywności Lokalnej przy ul. Brogi 26, Fundacją Wspólnota Nadziei Więckowice przy ul. Ogrodowej 17. Corocznie pracownicy pomagają Filii nr 9 przy organizacji Festynu Rodzinnego z okazji Święta III Dzielnic.

Serdecznie zapraszam do Filii nr 11, jako miejsca relaksu, spotkań, nawiązywania nowych kontaktów, a także miejsca rozwoju pasji i zainteresowań.

Tekst i fotografie: Renata Marszałek

„Inspiruje mnie Świat, Życie...”

Wywiad z Eliza Piotrowską

Jaka jest Pani ulubiona książka? I dlaczego?

Takich książek jest wiele. Chętnie czytam poezję Wisławy Szymborskiej, Krystyny Miłobędzkiej czy fenomenalnego brazylijskiego poety – Carlosa Drummond de Andrade. Pociąga mnie refleksyjność i niespieszność tego gatunku. Poezja pulsuje, a przez prozę przechodzi się trochę jak po sznurku. Ale istnieje też proza poetycka, jej reprezentantem jest na przykład mój ukochany Bruno Schulz. Choć i to, co wyprawia z formą intelektualny Gombrowicz, robi na mnie wrażenie (namolnie wracam do *Dzienników*, *Ferdurke* i *Trans-Atlantyku*). Cenię Milana Kunderę, u którego znajduję jedno i drugie – poezję i prozę, emocje i intelekt. Kundera wie, że wszystko zaczyna się od metafory. Każda opowieść, każda mentalna konstrukcja. Jeśli natomiast idzie o literaturę dla dzieci, to wśród moich ulubionych poetów znajdują się: Julian Tuwim, Jan Brzechwa, Joanna Kulmowa, Danuta Waśków. Proza – tu niezmiennie króluje Astrid Lindgren. Jako dziecko uwielbiałam Mary Poppins i Doktora Dolittle. Mary Poppins była przekorna, czasem wręcz niesympatyczna, ale szalenie intrygująca, doktor Dolittle – ciepły, bezpieczny, czuły. Potrzebowałam obu tych rzeczy, pociągały mnie obie strony księżycy, biała i czarna magia literatury.

Wiem, że prócz pisania często ilustruje Pani swoje książki. Czy wśród ilustratorów jest ktoś, kto Pana inspiruje i kogo Pani wyjątkowo ceni za dorobek artystyczny? Jeżeli tak, to kto to jest?

Inspiruje mnie Świat, Życie – bo ono również jest obrazem. Lubię fotografię, przyglądam się ciekawym kadrom, obserwuję ludzi. Lubię malarstwo mykeńskie i Chagalla, metafizycznego de Chirico i abstrakcyjnego Rothko, barokowe fontanny i wyrafinowaną prostotę renesansu, dojrzałego Wilkonia i młodzieńską Gosię Herbę... Ten rozrzut ma być może źródło w moich studiach (historia sztuki), a być może związany jest ze zwykłą ciekawością i otwarciem na bogactwo otaczającego świata.

W 2018 roku została Pani laureatką II edycji Nagrody Żółtej Cizemki za książkę *Wojtek. Żołnierz bez munduru*. Czym jest dla Pani to wyróżnienie?

Nagroda Żółtej Cizemki to dla mnie ogromne wyróżnienie. Tym bardziej że wśród nominowanych w tym roku książek znalazło się wiele świetnych tytułów. Cieszę się, że to właśnie *Wojtek, żołnierz bez munduru* dostał tę ważną

foto: Krzysztof Lis

nagrodę, bo to książka bliska mi osobie. Opowiada ona nie tylko o wojnie, ale również o dorastaniu, czyli poszukiwaniu samego siebie. Szukanie odpowiedzi na pytanie: „Kim jestem?” to długa i wyboista droga. *Wojtek* przebywa ją nie tylko w wymiarze geograficznym, ale i wewnętrznym, duchowym. **Skąd pomysł na książkę o niedźwiedziu Wojtku?**

Książek o niedźwiedziu Wojtku powstało wiele. Kiedy więc wydawca zapytał, czy nie napisałabym kolejnej, miałam poważne wątpliwości. Ale potem przyszło mi do głowy, że ten „ograny” już na wiele sposobów temat można ugryźć inaczej – szerzej, uniwersalniej. Narracja prowadzona jest u mnie w pierwszej osobie, losy wojenne opowiadane są przez samego Wojtkę, z jego niedźwiedziej perspektywy. Mało tego, Wojtek myśli, że jest człowiekiem, dlatego perspektywa ta jest podwójnie „wykrzywiona”. Cała trudność polegała na tym, żeby opowiedzieć wielką historię dziejów językiem prostym, dziecięcym, Wojtkowym, ale jednocześnie nie upraszczać i sięgać jak najgłębiej...

Obecnie mieszka Pani w Brazylii, jednak tworzy w języku polskim, dlaczego? Czy planuje Pani w przyszłości wydać książkę w języku portugalskim?

Niestety brazylijski rynek książki jest trudny i kapryśny. Ale oczywiście byłoby mi bardzo miło, gdyby poznali mnie również Brazylijczycy. Jednak pytanie o to, czy planuję wydanie książki po portugalsku, w kontekście Brazylii jest dość ryzykowne. W Brazylii ciężko zaplanować cokolwiek, tam sprawy toczą się same, swoim własnym nieprzewidywalnym rytmem. To niezły pstryczek w nos dla lubiącego kontrolę Europejczyka.

Proszę zdradzić naszym czytelnikom, czy pracuje Pani teraz nad nowym wydawnictwem, projektem? Czy ma Pani w planach przygotowanie książki dla dorosłych?

Wydaję rocznie kilka książek, więc ciągle pracuję nad czymś nowym, z nowymi i „starymi” wydawnictwami. Niebawem wyjdzie kolejna część

dokończenie na s. 3 →

Polecamy dorosłym

Pod patronatem Biblioteki Kraków Pamięć o Wołyniu

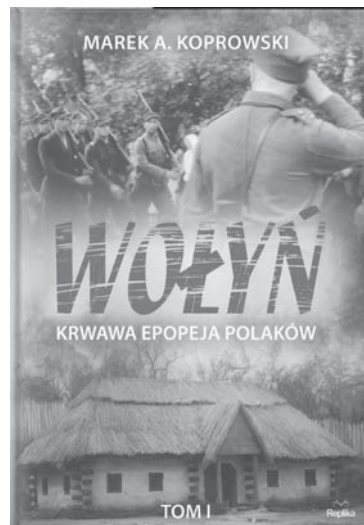
Tuż przed wakacjami ukazał się pierwszy tom książki Marka A. Koprowskiego *Wołyń. Krwawa epepeja Polaków*, który patronatem, w 75. rocznicę ludobójstwa na polskiej ludności przez Ukraińców z OUN/UPA na Wołyniu, objęła Biblioteka Kraków. Autor, absolwent Uniwersytetu Jagiellońskiego, dziennikarz pism katolickich, opublikował kilkadziesiąt książek poświęconych historii i współczesności Kresów. Jego książki już są bezcenną dokumentacją dziejów tego, co działo się na Kresach w czasie, ale nade wszystko po, II wojnie światowej. A przecież opowieści jego bohaterów obejmują dzieje ich życia sięgające też schyłku XIX, czy początków XX w.

Pierwszy tom książki Marka A. Koprowskiego złożony jest z relacji jedynastu świadków historii, którym udało się uciec z życiem z krwawej łaźni zorganizowanej Polakom przez ukraińskich sąsiadów na Wołyniu. Relacje bohaterów są nie tylko osobiste, choć wysypują z pamięci dramaty najbliższych osób. Dramaty, o których pewnie nie chcieliby pamiętać, ale nie potrafia zapomnieć. Od lat noszą w zakamarkach pamięci obrazy śmierci i dźwięki grozy. Dzięki Koprowskiemu dzielą się swą tragedią z nami. Może odczuli jakąś ulgę? Ich wspomnienia to także opowieści o zbrojnej samoobronie Polaków, tej powstającej samoistnie, ale i tej organizowanej przez Okręg Wołyński AK. Żołnierze, partyzanci tych formacji stali się zaczynem do stworzenia 27. Wołyńskiej Dywizji Piechoty AK. W relacjach rozmówców autora omawianej książki dowiadujemy się też o losach żołnierzy tej formacji. Wartość dokumentacyjna, ale i edukacyjna książki jest nie do przecenienia.

Wołyniowi, a właściwie tragicznym wydarzeniom na Wołyniu w czasie II wojny światowej, poświęcił Koprowski już co najmniej kilka książek, np. *Wołyń. Wspomnienia ocalałych*, t. I i II, czy *Mord na Wołyniu. Zbrodnie ukraińskie w świetle relacji i dokumentów*, t. I i II. Autor zalicza się do grona nielicznych polskich pisarzy, reporterów tak wyraziście upominających się o pamięć dla ofiar oraz o to, by zbrodnia została we właściwy sposób nazwana i potępiona wraz z twórcami nacjonalistycznej ideologii, która doprowadziła do tej tragedii.

Książkę *Wołyń. Krwawa epepeja Polaków* nie będzie się czytało łatwo ani z przyjemnością, ale osobiście zaliczam ją do lektur obowiązkowych. I już czekam na tom drugi, który niebawem winien się ukazać. Omawianą książkę szczególnie adresuję do czytelników interesujących się historią, polityką, Kresami czy stosunkami Polski z Ukrainą. Poznając bowiem przeszłość (tu polecam książki np. Lucyny Kulińskiej), może uda nam się zrozumieć, dlaczego Polska i Ukraina – mimo bliskości – wciąż są tak odległe...

Janusz M. Paluch

Koprowski A., *Wołyń. Krwawa epepeja Polaków*, Zakrzewo: Wydawnictwo Replika, 2018.

→ dokończenie ze s. 2

z serii *Ciocia Jadzia*. Tym razem będzie to *Ciocia Jadzia w Transylwanii*. Ukazał się również kolejne *Tupcie Chrupcie*, wznowiona *Bajka o czasie* i wiele innych...

Książka dla dorosłych już powstała. Ma przewrotny, a nawet nieco oburzający tytuł: *Obczyzno moja*. Jest owocem moich spotkań z różnymi krajami i kulturami, w których przeglądam się jak w lustrze. Czekam aż lustereczko powie mi, kto jest najpiękniejszy na świecie, bardzo liczę na to, że będę to ja, Polka (czyż Polki nie są najpiękniejsze?), a ono wykrzywia twarz i mówi: *Jak ty wyglądasz – podkrążone oczy, dziura w bucie... Matka*

Polka... Widzisz jak pięknie tańczą sambę zmysłowe Brazylijki? Z jaką radością Włoszki zjadają spaghetti? No i tak sobie gadamy... Ale wszystko dobrze się kończy. Śnieżka wreszcie budzi się z długiego snu i okazuje się, że to ona była złą wiedźmą. Śnieżka i wiedźma są jak Mary Poppins i Doktor Doolittle – rewersem i awersem tej samej monety. Wszystko zależy od nas – jak nią rzucimy, co wybierzemy. Zapraszam na blog poświęcony książce. Można przeczytać tu obszernie jej fragmenty oraz zapoznać się z interesującymi komentarzami czytelników: <http://obczyznomoja.pl>

Rozmawiała: Jolanta Oleksa

Kalendarium imprez

Fantastyczny Kraków...

Wydarzenia organizowane w ramach projektu *Fantastyczny Kraków. Literatura w mieście i miasto w literaturze* finansowanego z budżetu Województwa Małopolskiego w ramach II edycji Budżetu Obywatelskiego, którego organizatorem jest Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Krakowie, a partnerem Biblioteka Kraków.

11 września

„Chochoły Wyspiańskiego – wypukłodruk”

Filia nr 15 / ul. Dobrego Pasterza 100 – godz. 10.00

Dzieci, inspirowane się ekslibrisami związanymi z dramatem *Wesele* Stanisława Wyspiańskiego, wykonają odbitki graficzne z przygotowanych wcześniej matryc do wypukłodruku. Uczestnicy samodzielnie wykonają ryciny z motywem Chochoła w technice kolografii i za pomocą materiałów naturalnych – słomy, sznurków i papieru – stworzą przestrzenne – chochołowe matryce, które następnie odbiją na papier. Zajęcia poprowadzą przedstawiciele studia warsztatowego *Żywa Pracownia*. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii bibliotecnej.

„Uwaga! Alarm! Smogosmok!”

Filia nr 40 / ul. Łużycka 55 – godz. 10.00

Warsztaty ekologiczne dla dzieci prowadzone przez Annę Kaszubę-Dębską autorkę książki *Uwaga! Alarm! Smogosmok!* Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii bibliotecnej.

13 września

„Malarstwo na szkle – kwiaty Wyspiańskiego”

Filia nr 45 / Oddział dla Dzieci / ul. Teligi 24 – godz. 10.00

Warsztaty dla dzieci, podczas których uczestnicy obejrzą reprodukcje kart zielnikowych oraz kwiatowe ilustracje Stanisława Wyspiańskiego do tomików poezji Lucjana Rydla, dowiedzą się, m.in. czym są Trzewiki Matki Boskiej i Książniczki. W trakcie zajęć poznają technikę malowania na szkle, wykorzystując reprodukcje zielnikowych szkiców roślin i kwiatowych dekoracji Stanisława Wyspiańskiego namalują kwiatowe obrazy na szkle. Zajęcia poprowadzą przedstawiciele studia warsztatowego *Żywa Pracownia*. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii bibliotecnej.

„Basia w bibliotece i inne wątki”

Filia nr 14 / ul. Ugorek 14 – godz. 10.00

Spotkanie z Zofią Stanecką autorką popularnej serii książek o Basi. Pisarka w swoich książkach przedstawia sytuacje, w których znalazła się główna bohaterka i jej rodzina oraz sposoby ich rozwiązania. Spotkanie adresowane do dzieci w wieku przedszkolnym. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii bibliotecnej.

„Kierpce, wianki, obwarzanki, czyli wędrowki po Małopolsce”

Filia nr 7 / al. Pokoju 33 – godz. 12.00

Warsztaty regionalne dla dzieci prowadzone przez Łukasza Dębskiego, autora książki *Kierpce, wianki, obwarzanki, czyli wędrowki po Małopolsce*. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii bibliotecnej.

18 września

„Zielnik Wyspiańskiego – warsztaty zielarskie”

Filia nr 49 / os. Tysiąclecia 42 – godz. 10.00

Warsztaty zielarskie dla dzieci, podczas których uczestnicy obejrzą reprodukcje kart zielnikowych, kwiatowe ilustracje do książek, obrazy, polichromii naściennych, witraży i innych elementów dekoracyjnych według projektów Stanisława Wyspiańskiego. W trakcie zajęć dzieci wykonają kwiatowe zakładki do książek. Zajęcia poprowadzą przedstawiciele studia warsztatowego *Żywa Pracownia*. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii bibliotecnej.

„Życie codzienne w PRL-u”

Filia nr 48 / os. Boh. Września 26 – godz. 17.00

Wykład Piotra Kapusty, pracownika Muzeum Historycznego Miasta Krakowa Oddziału Dzieje Nowej Huty, na temat życia codziennego mieszkańców Nowej Huty w czasach Polski Ludowej. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii bibliotecnej.

19 września

„W świecie lampy naftowej. Opowieść o życiu codziennym mieszczkańskiej rodziny w XIX wieku”

Filia nr 3 / ul. Masarska 14 – godz. 12.00

Prelekcja pracownika Muzeum Historycznego Miasta Krakowa Oddziału Kamienica Hipolitów na temat życia codziennego rodzin mieszczańskich w XIX wieku. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii bibliotecnej.

20 września

„Tora – synagoga – ceremonie życia codziennego”

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24 – godz. 9.00

Wykład Anny Jodłowiec-Dziedzic z Muzeum Historycznego Miasta Krakowa Oddziału Dzieje i Kultura Żydów na temat kultury żydowskiej. Spotkanie adresowane do młodzieży. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii biblioteczej.

„Warsztaty konstrukcji z tetrapaków”

Filia nr 26 / ul. Komorowskiego 11 – godz. 10.00

Warsztaty dla dzieci, podczas których uczestnicy wykorzystując surowce wtórne: kartony po sokach i mleku, tnąc, klejąc, składając, konstruując i poznając m.in. podstawowe techniki plecionkarskie, wykonają eko-portfele, domki dla krasnoludków lub podkładki pod kubki. Zajęcia poprowadzą przedstawiciele studia warsztatowego *Żywa Pracownia*. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii biblioteczej.

25 września

„Recyklingowy etno-design – warsztaty tkania z foliówek i tkanin”

Filia nr 20 / ul. Opolska 37 – godz. 10.00

Warsztaty dla dzieci, podczas których uczestnicy z pociętych na paski reklamówek i tkanin (starych t-shirtów) stworzą upcyklingową włóczkę, z której poznając podstawowe techniki tkackie, wykonają biżuterię, torebki lub zabawki. Zajęcia poprowadzą przedstawiciele studia warsztatowego *Żywa Pracownia*. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii biblioteczej.

27 września

„Grafika książkowa”

Biblioteka Kraków / Plac Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3 – godz. 9.00

Warsztaty na temat ilustracji i grafiki książkowej dla dzieci adresowane do rodziców, bibliotekarzy, osób zainteresowanych tematem. Spotkanie poprowadzi pisarka i ilustratorka Joanna Olech. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub mailowe w Dziale Metodycznym Biblioteki Kraków.

„Lalki w strojach krakowskich”

Filia nr 14 / ul. Ugorek 14 – godz. 10.00

Warsztaty dla dzieci, podczas których uczestnicy dowiedzą się, czym charakteryzował się tradycyjny strój Krakowiaków Zachodnich, z jakich materiałów był wykonany, z jakich elementów się składał i czym wyróżniał się wśród innych strojów regionalnych. W trakcie warsztatów dzieci własnoręcznie wykonają małe laleczki ze szmatek na wzór lalek krakowskich. Zajęcia poprowadzą przedstawiciele studia warsztatowego *Żywa Pracownia*. Konieczne wcześniejsze zapisy osobiste, telefoniczne lub mailowe w filii biblioteczej.

Salon Literacki Biblioteki Kraków

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”

ul. Szczepańska 1

13 września

„Klan Kossaków – wieczór autorski Marka Sołtysika” – godz. 18.00

Prowadzenie: Jadwiga Malina

O rodzinie Kossaków wiele już napisano, nie wyłączając dzieł i zapisków stworzonych przez samych jej członków. Marek Sołtysik podjął próbę opowiedzenia losów tej barwnej rodziny na nowo i choć niepodobna oczekiwać tutaj merytorycznych niespodzianek, to jest w jego gawędzie spora doza świeżości.

Tekst: Agnieszka Kantaruk

Źródło: www.dobreksiazkimag.pl

20 września

„Na wschód od zachodu – wieczór autorski Wojciecha Jagielskiego” –

godz. 18.00

Prowadzenie: Katarzyna Wardała

Najnowsza książka znanego korespondenta wojennego, pisarza i reportera, długoletniego publicysty *Gazety Wyborczej*. Wojciech Jagielski jest autorem wielu książek dotyczących m.in.: Afganistanu, Czeczenii i Kaukazu oraz Ugandy i RPA.

27 września

„Wręczenie nagrody Krakowska Książka Miesiąca Wrzesień 2018”

– godz. 18.00

Powiedziane po krakowsku pod redakcją Donaty Ochmann i Renaty Przybylskiej

Prowadzenie: dr Stanisław Dziedzic

Oto książka, która nasz język objaśni na Śląsku, w Wielkopolsce, na Mazowszu – „Powiedziane po krakowsku. Słownik regionalizmów krakowskich”. Rzecz ważna, mądra,

Polecamy dorosłym

W poszukiwaniu...

Czy we współczesnym świecie pełnym technologii, nowych wynalazków, ciekawych miejsc zabiegany człowiek ma czas na refleksję i chwilę zadumy? A może w pogoni za pieniędzmi, karierą i sławą zapomina o najbliższych, a przede wszystkim o samym sobie? Może czas stanąć przed lustrem i zastanowić się, czy na pewno warto?

Z pomocą może przyjść, wyróżniona na Targach Książki w Bolonii, niezwykła książka Olgi Tokarczuk i Joanny Concejo *Zgubiona dusza*. Dlaczego niezwykła? Otóż w twórczości Olgi Tokarczuk trudno znaleźć książkę niewielkich rozmiarów, a w dodatku w 99% wypełnioną ilustracjami. Przy pierwszym i szybkim przejrzaniu publikacji wielu uważa, że jest to książka dla dzieci. Nic bardziej mylnego, jest to metaforyczna, poetycka opowieść dla młodzieży, a przede wszystkim dla dorosłych, o zagubieniu, czekaniu, cierpliwości, uważności i odnajdywaniu siebie. Autorki diagnozują problemy współczesnego świata, krytycznie oceniają rzeczywistość, starają się, by czytelnik w opowieści odnalazł spokój i nadzieję, poczuł, że jeszcze może się zatrzymać w pędzie dnia codziennego. Bohaterem jest Jan, będący uosobieniem współczesnych ludzi, zapracowany, zmęczony, zagubiony, który przeglądając się w lustrze i słysząc odgłos zegara uświadamia sobie, że jego ciało podąża znacznie szybciej niż dusza. Działa jak zaprogramowany, bez chwili wytchnienia i czasu na refleksję. Czytelnik wraz z bohaterem poszukuje tytułowej *Zgubionej duszy*. Nie jest to jednak proste zadanie, wymaga skupienia i dokonania wglądu w samego siebie. Autorki zwracają również uwagę na wartość ciszy i sposób jej celebrowania. Czy mamy czas na wsłuchanie się w ciszę? Czy szum informacyjny nie zagłusza naszych myśli? A może

czas zakopać w ogródku wszystkie swoje zegarki i walizki podróżne?

Zgubiona dusza to książka doskonale przygotowana edytorsko, w której zastosowano tłoczenia, kalki, połówki kartki jak z pamiętnika, czy fotografie. Ilustracje przygotowane zostały kredkami, ołówkiem i długopisem. Dodaje to książce wartości, spokoju i zachęca do wspomnień oraz autorefleksji. Zarówno warstwa tekstowa, jak i graficzna współgrają ze sobą. Zakończenie jest optymistyczne, dające nadzieję, a ilustracje z szarych przechodzą w kolorowe.

Czytelnikom tylko przypomnę, że 10 maja 2018 r. gościliśmy Olę Tokarczuk w Salonie Literackim Biblioteki Kraków. Kilka dni później świat obiegła informacja, że jako pierwsza w Polsce, otrzymała Międzynarodową Nagrodę BOOKERA, jedno z najważniejszych wyróżnień w świecie literatury. Frekwencja na spotkaniu świadczy o popularności autorki i o wartości jej twórczości.

Paulina Knapik

Tokarczuk O., Concejo J., *Zgubiona dusza*, Wrocław: Wydawnictwo Format, 2017.

Konkurs CZYTELNIK ROKU 2018/2019

„Jeszcze nie widział w swoim życiu takiego zjawiska jak ten entuzjizm Polaków”.

Stefan Żeromski
Przedwiośnie

NIE CZYTAŁEŚ?

WYPOŻYCZ W BIBLIOTECE KRAKÓW,
ZOSTAŃ CZYTELNIKIEM ROKU!

Cichy bohater

Wyjeżdżając na wakacje z pewnym wahaniem włożyłam do walizki powieść Amosa Oza, szukałam raczej rozrywki niż ambitnej literatury. Zapomniałam już, że co dawno temu pokochałam tego pisarza. Jedną z najwspanialszych cech jego historii jest to, że wydają się być absolutnie autentyczne, przez co niesłychanie angażują uwagę czytelnika. Nie wiem, na czym polega mistrzostwo Oza, być może na płynnych zmianach sposobu narracji, które przybliżają i oddalają od nas bohaterów.

Bardzo istotne jest spojrzenie na tę powieść przez pryzmat doświadczeń pisarza. Kiedy Amos miał 15 lat, jego matka, która od lat cierpiała na depresję, popełniła samobójstwo. Chłopak musiał zmierzyć się z rozpaczą, tęsknotą, wyrzutami sumienia (gdyby był grzeczny, nie zabiłaby się), złością na ojca, że do tego dopuścił. Buntując się przeciwko ojcu, zmienił nazwisko na „Oz” (w rzeczywistości nazywa się Klausner) i uciekł do kibucu. Jak wiemy, kibuce były socjalistycznymi spółdzielniami, gdzie wspólnie pracowało się, jadło, równo dzieliło zarobione pieniądze, a wszystkie decyzje podejmowała wspólnota. Były i są, ponieważ nadal istnieją w Izraelu, choć nie tak liczne jak w latach sześćdziesiątych ubiegłego stulecia.

Amos Oz brał udział w walkach na froncie synajskim i na Wzgórzach Golan, do 1986 r. mieszkał w kibucu. W tym roku kończy 79 lat, jest profesorem literatury hebrajskiej Uniwersytetu w Beer-Sheva i działaczem ruchu *Pokój Teraz*. Publikował wiele artykułów i esejów dotyczących konfliktu arabsko-izraelskiego, wzywając do kompromisu między Izraelem a Palestynczykami. Fakt, że sam angażuje się w życie społeczne i polityczne, z pewnością ma wpływ na jego literaturę. Oz po prostu wie, o czym pisze, dlatego bohaterowie powieści są tak precyzyjnie kreowani, a sytuacje tak naturalne.

Wróćmy do *Spokoju doskonałego*. Akcja powieści rozgrywa się w latach 60. ubiegłego stulecia. Jonatan Lipszyc, dwudziestokilkuletni pracownik kibucowego warsztatu, walczy z niespełnieniem, niewytłumaczalną tęsknotą, ze smutkiem. Szuka czegoś niesprecyzowanego, nowego, pragnie opuścić żonę i rodziców. Nie chce ta-

kiego życia, takiej miłości, takiej wspólnoty. Zanim odejdzie, spotka tu jeszcze Azarię Gitlina, młodzieńca, którego pragnienia są kompletnie inne: spokojnie żyć w gromadzie i pracować dla dobra ogółu. Dwa wektory zwrócone przeciwstawnie – właściwie nie powinny, ale co się stanie, jeśli mimo wszystko się spotkają?

Na pierwszym planie mamy więc w powieści kilka postaci intrygujących: jest nieukoiony, niespokojny Joni Lipszyc, jest charyzmatyczny Azaria... Moim ulubionym bohaterem jest jednak człowiek o nazwisku Srułik, którego w powieści poznajemy dość późno. Uważany za niezbyt mądrego, tak naprawdę jest filozofem bardziej wyrafinowanym niż Azaria. Żyje samotnie, pracowicie, pokornie, cichutko. Robi notatki w pamiętniku, na przykład: *Cierpienie jest faktem. Ale mimo to wydaje się oczywiste, że możemy dokonać tu kilku rzeczy* (s. 495). Czy to nie piękne? Wielkie rzeczy dokonują się oczywiście spektakularnie, inicjowane przez ludzi pokroju Lipszy-

ca czy Azarii. Ale tak naprawdę, aby zmiana mogła się utrwalić, świat będzie zawsze potrzebował skromnych, cichych bohaterów.

Maria Mazur-Prokopiuk

Oz A., *Spokój doskonały*, Warszawa: Świat Książki, 2010.

zacna i potrzebna. Bo nie jest łatwo nas zrozumieć – dlaczego u nas „fliziarz” robi to, czym w innych częściach Polski zajmuje się glazurnik i kafelkarz? Dlaczego „maniu-reczka” (określenie w zaniku) jest wyrazem podziwu dla kobiety (przeważnie ciała)? O co chodzi z tymi „chodźże” i „zróbże”, a chodzi tak bardzo, że chwalimy się nimi w tramwajach i autobusach?

Tekst: Renata Radłowska

Źródło: Gazeta Wyborcza Kraków, maj 2018

Oferta kulturalno-edukacyjna filii Biblioteki Kraków

Zajęcia regularne

„E-senior” – każdy czwartek godz. 11.00–15.00

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Cykl indywidualnych warsztatów dla dorosłych mających na celu rozwiązywanie wszelkich problemów związanych z obsługą urządzeń mobilnych: smartfonem, tabletem oraz komputerem. Nie są prowadzone zajęcia z obsługi bankowości internetowej. Konieczne wcześniejsze zapisy w Filii.

1 września

„Zbieramy zakrętki” – w godzinach otwarcia biblioteki do 30 września 2018 roku

Filia nr 21

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Filia nr 21 jest oficjalnym punktem zbiórki plastikowych zakrętek dla Fundacji Bez Tajemnic. Głównymi celami akcji są: bezinteresowna pomoc niepełnosprawnym dzieciom, podnoszenie świadomości ekologicznej oraz zbiórka surowca wtórnego.

„Esy-floresy – sztuka języka” – w godzinach otwarcia biblioteki do 29 września 2018 roku

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Zajęcia literacko-edukacyjne dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Uczestnicy spotkań zmierzają się z zagadkami i wierszykami językowymi. Terminy zajęć uzgadniane będą na bieżąco z zainteresowanymi osobami.

„Poznaj Bibliotekę Kraków” – godz. 11.00–17.00

Park im. Wojciecha Bednarskiego

ul. Jana Zamoyskiego

Biblioteka Kraków weźmie udział w Pikniku Krakowskim organizowanym w Parku im. Wojciecha Bednarskiego. Na stoisku Biblioteki będzie można skorzystać m.in.: ze strefy czytania, ogrodu doświadczeń, zagrać w wielkoformatową grę planszową, wziąć udział w warsztatach recyklingowych, współtworzyć drzewo ulubionych książek.

3 września

„Wernisaż wystawy prac plastycznych dzieci” – godz. 17.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Wystawa prac plastycznych przygotowanych w ramach Akcji Lato pod hasłem: *Wyszehradzkie lato w Bibliotece Kraków*. Dzieci wykonały prace w różnych technikach plastycznych: pastel olejny, wyklejanka z papieru kolorowego, wyklejanka z resztek tkanin, wyklejanka przestrzenna z papieru.

4 września

„Wilno i okolice. Miejsca, Ludzie i Wydarzenia cz. II” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Wykład dra Tomasza Dudka, historyka, bibliotekarza i archiwisty, doktora nauk humanistycznych w zakresie historii, przewodnika turystycznego po Krakowie i Małopolsce. Autora wielu publikacji naukowych i popularnonaukowych z zakresu historii Polski XIX i XX w. Wykład o Wilnie będzie poświęcony zarówno historii, jak i ludziom, którzy tworzyli krajobraz kulturowy Wileńszczyzny aż do 1945 roku

5 września

„Odrodzona oczami Cezarego Baryki” – godz. 11.00

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Uczestnicy spotkania wysłuchają fragmentów *Przedwiośnia* Stefana Żeromskiego, które jest lekturą tegorocznej edycji Narodowego Czytania.

„Jeśli myśleniem rozgrzejesz główkę, rozwiązać też możesz niejedną krzyżówkę” – godz. 17.00

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Zabawy edukacyjne dla najmłodszych w ramach cyklu: *Uczyć bawiąc*. Podczas zajęć dzieci będą rozwiązywać krzyżówki, rebusy, szarady oraz zagadki w oparciu o przeczytane wcześniej opowiadania i wiersze z czasopisma *Świerszczyk*.

„Niesamowite sznurkowe historie” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie dla dzieci, w ramach którego uczestnicy wysłuchają fragmentu książki Roksany Jędrzejewskiej-Wróbel *Sznurkowa historia*. Dzieci wezmą również udział w zabawach ruchowych i zajęciach plastycznych.

6 września

„Wymarzona przygoda z babcią” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Spotkanie dla dzieci, w ramach którego najmłodszy będą mogli narysować najbardziej zwiariowaną przygodę z babcią, prawdziwą lub wymyśloną. Inspiracją będzie książka Miry Lobe *Babcia na jabłoni*. Prace uczestników zostaną zaprezentowane w formie wystawy upamiętniającej 105. rocznicę urodzin autorki.

„Mandale – wernisaż wystawy malarstwa Roberta Urbańskiego”

– godz. 17.00

Filia nr 25

ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

Wernisaż wystawy prac malarskich Roberta Urbańskiego, malarza i fotografa. Artyście najbliższe są malarstwo geometryczne o głęboko symbolicznym znaczeniu, czerpiące z filozofii i stylistyki Dalekiego Wschodu oraz fotografia. Tworzy również mandale na płótnach, kolaże, obiekty *ready-made*, szkice ołówkiem.

„Wystawa NIEodwołana – wernisaż wystawy prac Janusza Wałka” – godz. 18.00

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Wernisaż wystawy prac Janusza Wałka. Na wystawę składają się prace artysty w różnych formach: malarstwo, fotografia, literatura.

8 września

„Planszowisko” – godz. 9.00–14.00

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Rozgrywki gier planszowych dla młodzieży i dorosłych. W programie m.in. *Small World*, *Cluedo*, *Cywilizacja*, *Kolejka*.

„Narodowe Czytanie 2018” – godz. 11.00

Scena obok Nowohuckiego Centrum Kultury

al. Jana Pawła II 232

Biblioteka Kraków włącza się w ogólnopolską akcję Narodowego Czytania organizowaną pod Patronatem Honorowym Pary Prezydenckiej. W całej Polsce czytane będą fragmenty powieści Stefana Żeromskiego *Przedwiośnie* oraz utwory nawiązujące do jubileuszu 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę. Spotkanie poprowadzi aktor Tomasz Schimscheiner. W wydarzeniu weźmie udział Krakowski Szwadron Ułanów im. Marszałka Józefa Piłsudskiego pod dowództwem Henryka Bugajskiego. Wśród czytających znajdują się przedstawiciele UMK, Rady Miasta Krakowa, władz lokalnych, dyrektorzy instytucji miejskich, dziennikarze lokalnych mediów, aktorzy Teatru Ludowego, uczniowie. Wydarzenie organizowane we współpracy z Nowohuckim Centrum Kultury, Teatrem Ludowym oraz Szkołą Podstawową nr 88 im. Stefana Żeromskiego.

„Narodowe Czytanie 2018” – godz. 13.00

Scena na Placu Jana Nowaka-Jeziorańskiego

Biblioteka Kraków włącza się w ogólnopolską akcję Narodowego Czytania organizowaną pod Patronatem Honorowym Pary Prezydenckiej. W całej Polsce czytane będą fragmenty powieści Stefana Żeromskiego *Przedwiośnie* oraz utwory nawiązujące do jubileuszu 100-lecia odzyskania niepodległości przez Polskę. Wydarzenie przed siedzibą dyrekcji Biblioteki Kraków poprowadzi Krzysztof Jędrysek, spotkanie uświetni m.in. koncert Chóru I LO im. Bartłomieja Nowodworskiego w Krakowie i Chóru Absolwentów I LO w Krakowie KANON oraz aktorska interpretacja utworów w wykonaniu np. Jerzego Trela, Piotra Urbaniaka. Wśród osób czytających znajdują się przedstawiciele UMK, Rady Miasta Krakowa oraz środowisk nauki, sztuki i kultury. Dla dzieci przygotowana zostanie strefa zabawy z możliwością układania modeli z klocków. Wydarzenie organizowane we współpracy z Centrum Handlowym Galeria Krakowska, Muzeum Fotografii w Krakowie, Poland HistoryLand, Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 12 im. Stefana Żeromskiego, Creative Group 303.

Polecamy dorosłym

Prawdziwe historie...

To nie my daliśmy Ci życie, ale to życie dało nam Ciebie
Magdalena Modlibowska

Kilka lat temu natrafiłam na kilkunastostronicową książkę dla dzieci Katarzyny Kotowskiej *Jeż*, którą autorka napisała dla swojego adoptowanego syna. W szczególny sposób przedstawia historię bezdzietnego małżeństwa, które decyduje się na adopcję. Do ich domu przybywa mały chłopiec, rodzice adopcyjni ze smutkiem i niepokojem widzą, jak odgradza się od świata, niczym jeż kolcami. Postanawiają zrobić wszystko, by dotychczasowe szare życie chłopca nabrało koloru.

Nie będę tu przytaczać dalszych szczegółów, chcę się jedynie podzielić swoimi odczuciami po jej przeczytaniu. Niezwykły i metaforyczny jest opis wydarzeń. Autorka pokazuje, że trzeba mieć ogromne pokłady cierpliwości, wyrozumiałości, wielkiej miłości, tolerancji i wiary w to, że wszystko się uda. Książka Katarzyny Kotowskiej jest przykładem, jak o problemie adopcji rozmawiać z małym dzieckiem.

Wspomnienie tej książki wróciło, kiedy miesiąc temu sięgnęłam po książkę Anny Kamińskiej *Odnalezieni. Prawdziwe historie adoptowanych*. Jest to publikacja dla starszego odbiorcy, w szczególności rodziców, którzy adoptowali dzieci, ale również dla dzieci starszych, które przypadkowo odkryły, że ich rodzina nie jest tą biologiczną.

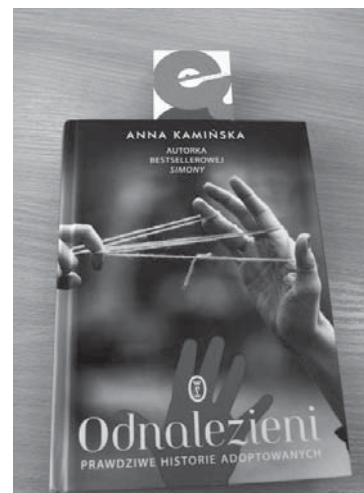
Książka Anny Kamińskiej jest zapisem wywiadów, które autorka przeprowadziła z ludźmi adoptowanymi (w wieku od dwudziestu do sześćdziesięciu lat). Przedstawia dwanaście historii z życia osób, które poznały prawdę i zdecydowały się na odnalezienie rodziny biologicznej. Każda z nich kończy się inaczej. Różny, co oczywiste, jest sposób radzenia sobie z emocjami, jakie towarzyszą bohaterom książki, kiedy odkrywają swoje korzenie, a szczególnie momenty, w których do-

wiadują się o posiadaniu rodzeństwa. Autorka pisze we wstępie, że większość bohaterów zebranych historii nie żałuje konfrontacji z przeszłością, wiedzą, kim są, wiedzą, jak żyć.

Wiele rzeczy wyjaśnia rozmowa z psychoterapeutką Aliną Hryniewicz-Hasior pracującą z osobami adoptowanymi. Terapeutka uświadamia, że *dotarcie do swojej rodziny biologicznej to jakby powrót do domu – odzyskanie poczucia przynależności. Spokoju. Harmonii. To poczucie spełnienia i szansa na życie w pełni. Powrót do rodziny jest powrotem do siebie.*

Trudno porównywać obie książki – ze względu na innego odbiorcę i różny sposób przedstawienia aspektu adopcji. Jeśli jednak kogoś z Państwa ciekawi, czy poszukiwanie korzeni przez bohaterów książki Anny Kamińskiej uspokoiło ich, czy rozwiązało wątpliwości i dało odpowiedź na nurtujące pytania, odsyłam do publikacji.

Małgorzata
Czerwiec-Dzierżymirska

Kamińska A., *Odnalezieni. Prawdziwe historie adoptowanych*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 2016.

Zaproszenie

Salon Literacki Biblioteki Kraków

WIECZÓR AUTORSKI

Wojciech Jagielski

„Na wschód od Zachodu”

Prowadzenie: Katarzyna Wardzała

20 września, godz. 18.00

Klub Dziennikarzy „Pod Gruszką”
Kraków, ul. Szczepańska 1

Pofilozofujmy z dziećmi!

Dzieci, kiedy tylko zaczną mówić, zadają mnóstwo pytań. Na początku są to proste pytania: co to, dlaczego, po co. Z czasem stają się poważniejsze i bardziej skomplikowane. Dzieci – swoją ciekawością życia i otaczającego ich świata – skłaniają dorosłych do zastanawiania się nad różnymi sprawami, do poszukiwań, ciągłej edukacji, powrotu do zagadnień, o których dawno przestali myśleć. Gdyby tak jednak zamienić role, gdybyśmy to my, dorośli, zaczęli zadawać dzieciom pytania o sens życia, o to, czym jest piękno i sztuka i jak

ważne są dla ludzi uczucia? Taką propozycję przedstawił Oscar Brenifier, francuski nauczyciel i propagator filozofii. Korzystając ze swojego doświadczenia organizatora warsztatów filozoficznych w szkołach, stworzył cykl książek *Dzieci filozofują*. Seria ukazała się w Polsce nakładem wydawnictwa Zakamarki i składa się z pięciu tomów: *Dobro i zło, co to takiego?*, *Ja, co to takiego?*, *Piękno i sztuka, co to takiego?*, *Uczucia, co to takiego?*, *Życie, co to takiego?*. Książki zawierają sześć głównych pytań dotyczących tytułowego tematu, a na każde z nich podanych jest wiele różnych odpowiedzi, nie zawsze oczywistych, czy ostatecznych. Autor chciał zainspirować dzieci do samodzielnego myślenia, odkrywania siebie i swoich poglądów, dorosłym pokazuje, że pytania to dobry wstęp do rozmowy na ważne tematy. Książki przeznaczone są dla dzieci w wieku szkolnym.

Zabawne obrazki, rozładowują powagę oraz trudność pytań i odpowiedzi. W prosty i humorystyczny sposób ilustrują poważne, filozoficzne zagadnienia. Książki z cyklu *Dzieci filozofują* przetłumaczyła z języka francuskiego Małgorzata Kamińska-Maurugeon.

Maria Twardowska-Hadyniak

Prezentacje

Izabella Śliwińska Dzieciństwo

Czasami przywołuje je zapach,
Co się unosi z zamkniętej starej szafy
Lub z drożdżowych ciast w cukierni „Mojego taty”
Ze słoików cytryn zalewanych spirytusem,
Domów usypianych kwitnącym kaktusem,
Co takie same są po wielu latach.

Wspomnienia soków brzoszowych
I kwasów chlebowych
Zjedzonych arbuź, granatów ze smakiem
Wędrują jedwabnym szlakiem
Przez pustkę stepowych widoków
Do głośnych i pudełkowych bloków.

Leci tam film dla młodzieży stary
I brzmi mój pierwszy wiersz,
I śni się sen, który mnie cieszy,
O dziewczynie, co białe włosy miała też.
Zmieniły ją słoneczne udary
A także antyspołeczne czary
I lektury powieści zakazanych.

By przenieść się w czasie i przestrzeni,
Wystarczy spożyć te owoce i napoje
I pamięci zacznie się pęcznienie,
Ale skąd wziąć zapachy swoje?
Z przedpokoju babcinego,
Z dziadkowej szafy,
Z pokoju dziecinnego?

9 września

„Radość i zabawa – 20. Spotkania Bieńczyckie” – godz. 14.00–18.00
Filia nr 51, os. Kalinowe 4, tel. 12 648-52-68

Teren Szkoły Podstawowej nr 92, os. Kalinowe 18

20. Spotkania Bieńczyckie, w czasie których na stoisku Biblioteki Kraków uczestnicy będą mogli zmierzyć się z zagadkami i krzyżówkami literackimi oraz grami zręcznościowymi. W programie przewidziano malowanie twarzy.

10 września

„W krainie wierszy” – godz. 10.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie dla dzieci, podczas którego uczestnicy będą mogli poznać wiersze autorstwa klasyków poezji dziecięcej, jak i współczesnych poetów. Zaproszeni zostaną również do udziału w grach i zabawach oraz wspólnym recytowaniu utworów.

12 września

„Bajkowo w Bibliotece” – godz. 9.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Spotkanie dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym, w czasie którego wysłuchają bajek i opowiadań polskich autorów.

„Jeśli myśleniem rozgrzejesz główkę, rozwiązać też możesz niejedną krzyżówkę” – godz. 17.00

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Zabawy edukacyjne dla najmłodszych w ramach cyklu: *Uczyć bawiąc*. Podczas zajęć dzieci będą rozwiązywać krzyżówki, rebusy, szarady oraz zagadki w oparciu o przeczytane wcześniej opowiadania i wiersze z czasopisma *Świerszczyk*.

„Słucham i marzę” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Wspólne czytanie dla rodziców z dziećmi do 6. roku życia organizowane w ramach spotkania Klubu Słuchającego Malucha. Uczestnicy poznają tekst relaksacyjny *W ogrodzie marzeń*. Dowiedzą się, czy warto marzyć i realizować marzenia, wykonają również mandalę z kamieni.

13 września

„Z jakiej wyszliśmy bajki?” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Spotkanie dla uczniów klas I-III, sprawdzające znajomość baśni Braci Grimm. Uczestnicy, którzy przyjdą na spotkanie przebrani w stroje postaci z baśni Braci Grimm otrzymają drobne upominki.

„Martwa za życia – wokół książki *Córka Stalina* Rosemary Sullivan” – godz. 16.30

Filia nr 2

ul. Krakowska 29, tel. 12 422-92-43

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. W pierwszej części przybliżona zostanie biografia autorki książki *Córka Stalina* Rosemary Sullivan, następnie klubowicze wezmą udział w dyskusji o życiu Swietłany Allilujewy, niezwykle silnej kobiety, która dużo poświęciła, by uwolnić się od widma ojca.

„Klub Pasjonata” – godz. 16.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Filia nr 21 wraz z Centrum Aktywności Seniora *Srebrzysta Krowodrza* zaprasza seniorów do udziału w cyklu spotkań *Klub Pasjonata*. Uczestnicy porozmawiają o literaturze, książkach i własnej twórczości. Spotkanie poprowadzi Weronika Śliwiak-Motak. Spotkanie skierowane dla osób w wieku 60+.

14 września

„Człowiek wyklęty, czyli o cygańskiej poetce Papuszy” – godz. 10.30

Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa

ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Wykład Krystyny Maśnik na temat życia i twórczości Bronisławy Wajs. Poetki wywodzącej się z grupy etnicznej polskich Romów nizinnych, piszącej w języku polskim, znanej jako Papusza. Spotkanie kierowane do seniorów.

„Zakładki, zakładeczki” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Zajęcia plastyczne dla dzieci, podczas których uczestnicy wykonają kolorowe zakładki do książek różnymi technikami, m.in. origami, kolaż, *quilling*.

„Planszowisko” – godz. 17.00
Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży
os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

Spotkanie, w ramach którego dzieci będą miały okazję poznać gry planszowe rozwijające myślenie, uczące współpracy i pozwalające ciekawie spędzić czas w bibliotece.

15 września

„Wielebni” – godz. 10.00
Filia nr 45 / Czytelnia i Wypożyczalnia Popularnonaukowa
ul. Teligi 24, tel. 797-024-019

Pokaz zarejestrowanego na DVD przedstawienia Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej *Wielebni* na podstawie utworu Sławomira Mrożka w reżyserii Jerzego Stuhra. Spotkanie kierowane do seniorów.

18 września

„Człowiek wyklęty – czyli o cygańskiej poetce Papuszy” – godz. 11.00
Filia nr 43
ul. gen. Jasińskiego 32, tel. 797-024-002

Wykład multimedialny Krystyny Mańnik na temat życia i twórczości Bronisławy Wajs. Poetki wywodzącej się z grupy etnicznej polskich Romów nizinnych, piszącej w języku polskim, znanej jako Papusza.

19 września

„Jeśli myśleniem rozgrzejesz główkę, rozwiązać też możesz niejedną krzyżówkę” – godz. 17.00
Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Zabawy edukacyjne dla najmłodszych w ramach cyklu: *Uczyć bawiąc*. Podczas zajęć dzieci będą rozwiązywać krzyżówki, rebusy, szarady oraz zagadki w oparciu o przeczytane wcześniej opowiadania i wiersze z czasopisma *Świerszczyk*.

„Promocja książek Ewy Bauer i Izabelli Frączyk” – godz. 18.30
Filia nr 14

ul. Ugorek 14, tel. 12 417-17-15

Spotkanie autorskie z Ewą Bauer i Izabellą Frączyk, krakowskimi pisarkami, połączone z promocją ich książek. Autorki w swojej twórczości poruszają tematy trudne, skupiają się na emocjach, nie oceniają bohaterów, ale wskazują mechanizmy, jakim podlegają ich reakcje.

20 września

„Gdańskie lwy, poznańskie koziołki i olkuski diabeł” – godz. 10.00
Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Zajęcia edukacyjne dla dzieci przybliżające najciekawsze legendy z różnych stron Polski, przygotowane na podstawie książki Barbary Tylickiej *O krakowskich psach i kleparskich kotach. Polskie miasta w baśni i legendzie*.

„E-Senior” – godz. 12.00

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Kurs komputerowy dla początkujących. Uczestnicy poznają podstawy obsługi komputera, programów tekstowych i graficznych oraz sprawnego wyszukiwania informacji w internecie. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Promocja książek Ewy Bauer i Izabelli Frączyk” – godz. 18.00
Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa

ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

Spotkanie autorskie z Ewą Bauer i Izabellą Frączyk, krakowskimi pisarkami, połączone z promocją ich książek. Autorki w swojej twórczości poruszają tematy trudne, skupiają się na emocjach, nie oceniają bohaterów, ale wskazują mechanizmy, jakim podlegają ich reakcje.

21 września

„Gramy w planszowe!” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie, w ramach którego dzieci będą miały okazję poznać gry planszowe rozwijające myślenie, uczące współpracy i pozwalające ciekawie spędzić czas w bibliotece.

Konferencja: Polscy Ormianie w drodze do niepodległej Polski

9–10 października 2018

Już w październiku Biblioteka Kraków będzie miała zaszczyt zaprosić na konferencję naukową, poświęconą działalności Ormian na ziemiach polskich w okresie zaborów i u progu II Rzeczypospolitej. Wezmą w niej udział m.in.: prof. dr hab. Krzysztof Stopka, prof. dr hab. Franciszek Ziejka, dr hab. Andrzej A. Zięba, Ewa Danowska, Andrzej Krzczunowicz, dyrektor Muzeum Niepodległości – dr Tadeusz Skoczek, George Bournotian oraz dyrektor Biblioteki Kraków – dr Stanisław Dziedzic.

Partnerami wydarzenia są: Muzeum Niepodległości w Warszawie oraz Uniwersytet Jagielloński. Celem, który przyświeca organizacji konferencji, jest zobrazowanie wkładu społeczności ormiańskiej w polskie dziedzictwo kulturowe.

Poza dwudniową sesją naukową w dniach 9–10 października 2018, przewidziano także publikację tomu konferencyjnego oraz organizację czasowej wystawy *Ormianie Semper Fidelis – w drodze ku niepodległości*, udostępnionej przez Muzeum Niepodległości w Warszawie. Publikacja będzie dostępna w filiach oraz online na stronie internetowej Biblioteki Kraków.

Katedra Ormiańska, Lwów
fot. Janusz M. Paluch

NARODOWE
CENTRUM
KULTURY

Dofinansowano ze środków Narodowego Centrum Kultury
w ramach programu Kultura – Interwencje 2018

Narodowe Czytanie w Bibliotece Kraków

→ dokończenie ze s. 1

promowanie czytelnictwa, jak i uczczenie wspomnianego jubileuszu. Biblioteka w imieniu Gminy Miejskiej Kraków organizuje dwa wydarzenia. Pierwsze rozpocznie się w Nowej Hucie o godzinie 11.00 symbolicznym przyjazdem Krakowskiego Szwadronu Ułanów im. Marszałka Józefa Piłsudskiego pod dowództwem Henryka Bugajskiego pod scenę usytuowaną obok budynku Nowohuckiego Centrum Kultury. Na deskach scenicznych pojawią się przedstawiciele władz lokalnych, mediów, dyrektorzy instytucji miejskich, aktorzy Teatru Ludowego i uczniowie Szkoły Podstawowej nr 88 im. Stefana Żeromskiego. Wspólne czytanie urozmaicią występy wokalne prezentujące piosenki z okresu międzywojennego. Spotkanie poprowadzi aktor Tomasz Schimscheiner.

O godzinie 13.00 na scenie zbudowanej na Placu Jana Nowaka-Jeziorań-

skiego przygotowane zostanie drugie wydarzenie, które poprowadzi aktor Krzysztof Jędrysek.

Widowisko zorganizowane

we współpracy z Centrum Handlowym Galeria Krakowska, Polska HistoryLand oraz Creative Group 303. Wśród czytających znajdą się przedstawiciele władz miasta, środowisk nauki, sztuki i kultury. Spotkanie uświetni koncert Chóru I LO im. B. Nowodworskiego w Krakowie, a widzowie będą mieli przyjemność wysłuchania aktorskiej interpretacji tekstów w wykonaniu m.in. mistrza słowa Jerzego Treli. Do tworzenia wydarzenia zaproszona została również młodzież z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 12 im. Stefana Żeromskiego oraz czytelnicy Biblioteki Kraków.

W tym szczególnym dniu serdecznie zapraszamy wszystkich Krakowian do udziału we wspólnym czytaniu. Szczegółowe informacje na stronie internetowej www.biblioteka.krakow.pl.

Anna Grychowska

MIESIĘCZNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY

KRAKÓW

MIASTO – LUDZIE – ZDARZENIA

Zapraszamy do prenumeraty „Krakowa” w roku 2019

Kontakt: prenumerata@krakow.krakow.pl

tel. 12/222-00-14, 661-22-82-82

www.miesiecznikkrakow.pl

Zajrzyj do Huty

Muzeum Historyczne Miasta Krakowa Oddział Dzieje Nowej Huty zaprasza mieszkańców miasta do poznania historii Nowej Huty, odkrywania niezwykłych miejsc i poznawania wspaniałych ludzi. Wszystko to będzie możliwe w czasie tegorocznej edycji akcji *Zajrzyj do Huty*. W dniach od 21 do 23 września czeka na Państwa moc atrakcji. Szczególnie zapraszamy do udziału w wydarzeniach organizowanych przez Bibliotekę Kraków.

22 września 2018 r. o godzinie 13.00 zapraszamy do Oddziału dla Dzieci Filii nr 56 na os. Zgody 7 na warsztaty międzypokoleniowe, w czasie których zostaną wykonane bawełniane torby z hasłami promującymi czytanie, biblioteki i Nową Hutę. Obowiązują mailowe zapisy na warsztaty filia_56_dzieci@biblioteka.krakow.pl.

W tym samym dniu o godzinie 15.30 zapraszamy również na *Literacki spacer po Nowej Hucie*, który poprowadzi Anna Grochowska – literaturoznawczyni i historyk sztuki, badaczka cracovianów, współautorka

Alternatywnego przewodnika po Nowej Hucie. Spacer rozpocznie się przy Oddziale dla Dzieci Filii nr 56 w os. Zgody 7. Uczestnicy przyjrzą się literac-

kim obrazom Nowej Huty opisywanej przez Marię Dąbrowską, Jana Józefa Szczepańskiego, Adama Ważyka, Andrzeja Kijowskiego oraz Ryszarda Kapaścińskiego. Przystanki na trasie to m.in.: Aleja Róż, róg ul. Mierzwicy i Gajosa, pl. Pod Pocztą, Brama Cmentarza Mogińskiego, Obelisk Bogusławskiego oraz Stadion Miejski Hutnik Kraków.

Paulina Knapik

Wchodząc na Wawel od strony ulicy Kanoniczej nasz wzrok spoczywa na murze wypełnionym cegiełkami z wrytymi na nich nazwiskami. Czas na chwilę zadumy nad tym, skąd się tam wzięły i jaki jest ich rodowód.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości pierwszym kierownikiem prac konserwatorskich na Wawelu został architekt Adolf Szyszko-Bohusz. Zainicjował wielką, patriotyczną akcję charytatywną, której dochód przeznaczony był na tzw. dniówki konserwatorskie. Ofiarodawca kwoty odpowiadającej kosztom jednodniowej pracy konserwatora miał prawo do jednej cegiełki oprawionej w mur wawelski. Pierwszym donatorem był nowojorczyk J. Frothingham. Dary wpłacały szkoły, urzędy, wojsko, prywatni sponsorzy. I tak prawie 6300 osób oraz instytucji wspomogło dzieło odbudowy Wawelu.

Na pamiątkę tego wydarzenia, w 100-lecie odzyskania przez Polskę niepodległości, Zamek Królewski na Wawelu oraz Biblioteka Kraków ogłaszają konkurs na plakat pt. *Wawel odzyskany - Twoja cegiełka*, nawiązujący do akcji *cegiełkowej* z 1921 roku, której celem było opisanie powyżej pozyskanie środków na sfinansowanie prac restauracyjnych na Wawelu. Konkurs adresowany jest do uczniów klas V-VIII szkół podstawowych oraz klas III gimnazjów i uczniów szkół średnich. W swej konwencji graficznej plakat ma nawiązywać do stylistyki okresu międzywojennego. Wyróżnione i nagrodzone plakaty zostaną zaprezentowane na wystawie pokonkursowej. Szczegółowe informacje na temat konkursu znajdują się na stronach internetowych: www.wawel.krakow.pl oraz www.biblioteka.krakow.pl.

Zachęcamy do udziału.

Anna Grychowska

„Polskie pejzaże – finał wystawy obrazów Jerzego Lorenca”
– godz. 18.00

Filia nr 27

ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797-301-016

Finał wystawy prac Jerzego Lorenca, członka Bronowickiego Stowarzyszenia Sztuk Wszelkich. Na wystawę składają się głównie obrazy akrylowe i olejne.

„Europa, pamiętaj o chrześcijańskich korzeniach” – godz. 18.00
Filia nr 40

ul. Łużycka 55, tel. 797-024-017

Wernisaż wystawy malarstwa Lucyny Bełtowskiej, kustosa Muzeum UJ Collegium Maius. Przez ponad 38 lat zrealizowała kilkadziesiąt krajowych i międzynarodowych wystaw muzealnych. Za zasługi na rzecz rozwoju nauki i sztuki odznaczona Złotym Krzyżem Zasługi, a także uhonorowana przez Radę Krakowa Dzielnicy XI tytułem Twórcy Roku. Owoce jej pasji malarskich i literackich były indywidualne wystawy i wieczorki poetyckie.

22 września

„Czytanie w Nowej Hucie jest modne” – godz. 13.00
Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

W ramach akcji *Zajrzyj do Huty* Biblioteka Kraków przygotowała dla czytelników warsztaty plastyczne tworzenia bawełnianych toreb na książki z hasłem promującym czytanie, bibliotekę i Nową Hutę. Warsztaty międzypokoleniowe adresowane do dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Zapisy telefoniczne lub mailowe w filii.

„Literacki spacer po Nowej Hucie” – godz. 15.30
Filia nr 56 / Oddział dla Dzieci i Młodzieży

os. Zgody 7, tel. 12 642-16-43

W ramach akcji *Zajrzyj do Huty* Biblioteka Kraków zaprasza do udziału w literackim spacerze po Nowej Hucie, który poprowadzi literaturoznawczyni Anna Grochowska, autorka książki *Wszystkie drogi prowadzą na Krupniczą*. Zbiórka przed Oddziałem dla Dzieci Filii nr 56.

24 września

„Co słysząc u Misia Uszatka?” – godz. 10.00
Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie dla dzieci, podczas którego wysłuchają fragmentu książki Czesława Janczarskiego *Miś Uszatek* oraz wykonają prace plastyczne nawiązujące do wysłuchanego utworu.

25 września

„Sztuka wycinanki” – godz. 16.30
Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Spotkanie dla seniorów prowadzone przez Annę Małecką-Beiersdorf, absolwentkę etnografii na Uniwersytecie Jagiellońskim, pracownika Cepelii, Centrum Młodzieży im. H. Jordana w Krakowie. We wczesnym okresie twórczości uprawiała głównie malarstwo olejne, akwarelowe oraz na szkło, obecnie realizuje projekty: *Kraków w wycinance* – w których stara się pokazać mniej popularną architekturę Krakowa oraz *Madonny Polskie*. Wszystkie prace wykonuje w technice wycinanki. Prace artystki można zobaczyć w Filii nr 54 Biblioteki Kraków.

26 września

„Zgadnij, której książki jest to oryginalny tytuł” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniu 26 września 2018 roku

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Spotkanie w ramach obchodów Europejskiego Dnia Języków Obcych. Uczestnicy będą mogli wziąć udział w literackiej zabawie z językami obcymi. Zostaną zaprezentowane oryginalne tytuły przykładowych książek w językach: czeskim, hiszpańskim, niemieckim, francuskim, włoskim, angielskim, węgierskim itp. Każdy uczestnik zabawy, który rozpozna pod oryginalnym tytułem polskie tłumaczenie, zostanie obdarowany książką.

„Język angielski – czyli Europejski Dzień Języków” – godz. 15.00
Filia nr 21 / Wypożyczalnia Obcojęzyczna

ul. Królewska 59, tel. 797-301-024

Spotkanie, podczas którego uczestnicy będą mogli posłuchać fragmentu książki Agaty Christie *The moving finger*. Będzie to okazja nie tylko do zapoznania się z klasycznym kryminałem, ale przede wszystkim możliwość posłuchania brytyjskiego akcentu.

„Środek motka – papierowa poezja” – godz. 17.00

Filia nr 56 / Oddział dla Dorosłych

os. Zgody 7, tel. 12 644-40-72

Warsztaty plastyczne dla seniorów, miłośników rękodziela. W trakcie zajęć uczestnicy wykonają miniaturowe kompozycje z drutu i papieru.

27 września

„Jesień w bibliotece” – godz. 9.00

Filia nr 19

ul. Łokietka 267, tel. 797-301-017

Zajęcia dla dzieci w wieku przedszkolnym, podczas których uczestnicy wysłuchają opowieści *Żubr Pompik: kolory jesieni i pozostałe historie* Tomasza Samojlika oraz *Wielkie zmiany w dużym lesie* Grażyny Ruszewskiej. Uczestnicy zajęć rozwiążą literackie zagadki oraz przygotują ilustracje na temat jesieni.

„Gdy dobro wraca...” – godz. 10.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-027

Pogadanka dla dzieci połączona z głośnym czytaniem książki Janiny Porazińskiej *Szewczyk Dratewka* oraz zajęciami plastycznymi.

„E-Senior” – godz. 12.00

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Kurs komputerowy dla początkujących. Uczestnicy poznają podstawy obsługi komputera, programów tekstowych i graficznych oraz sprawnego wyszukiwania informacji w internecie. Konieczne wcześniejsze zapisy telefoniczne lub osobiste w filii.

„Piękno w niedoskonałości” – godz. 15.00

Filia nr 20

ul. Opolska 37, tel. 797-301-026

Dyskusja czytelnicza o książce Joanny Bator *Purezento*, powieści rozgrywanej się w Tokio i Kamakurze, niezwykle tajemniczej i poruszającej, pierwszej japońskiej książki tej autorki.

„W poszukiwaniu samej siebie” – godz. 17.00

Filia nr 48

os. Boh. Września 26, tel. 12 645-95-27

Spotkanie Dyskusyjnego Klubu Książki dla dorosłych. Omawiana będzie książka Joanny Jagiełło *Hotel dla twoich rzeczy. O życiu, macierzyństwie i pisaniu*. To intymna opowieść o życiu pisarki, skomplikowanych relacjach rodzinnych, pasji i tym, jak być szczęśliwym bez względu na okoliczności.

„Park Łokietka – nowy park Krowodrzy?” – godz. 17.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych

ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Spotkanie w ramach cyklu *Porozmawiajmy o Krowodrzy*. Gośćmi spotkania będą Miłkołaj Kornecki (architekt) oraz dr Zbigniew Beiersdorf (historyk). Uczestnicy będą mogli porozmawiać o zielonym terenie przy ulicach Łokietka, Obożnej i Składowej. Spotkanie poprowadzi: Łukasz Mańczyk. Patroni cyklu: Radio Kraków, *Dziennik Polski*, miesięcznik *Kraków*, *lovekrakow.pl*, Muzeum Historyczne Miasta Krakowa.

28 września

„Przygody Dratewki” – godz. 9.30

Filia nr 54

os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

Spotkanie dla przedszkolaków w ramach Krakowskiego Dnia Głośnego Czytania. Uczestnicy wysłuchają fragmentów książki *Szewczyk Dratewka* Janiny Porazińskiej.

„Głośne czytanie baśni” – godz. 17.00

Filia nr 8

ul. Brodowicza 1, tel. 12 412-49-55

Spotkanie dla przedszkolaków w ramach Krakowskiego Dnia Głośnego Czytania. Uczestnicy wysłuchają *Niebieskiej dziewczynki i Dwóch Dorotek* Janiny Porazińskiej.

„Performatywne czytanie” – godz. 17.00

Filia nr 26

ul. Komorowskiego 11, tel. 797-301-003

Spotkanie dla dzieci w ramach Krakowskiego Dnia Głośnego Czytania. Uczestnicy zostaną zaproszeni do wspólnego performatywnego czytania książki *Banialuki do zabawy i nauki* Agnieszki Frączek.

„Dobry wieczór – spotkanie z poezją Joanny Szponder” – godz. 18.00

Filia nr 27

ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797-301-016

Noc Poezji 2018 – od snu do snu

6 października 2018 r. w Krakowie odbędzie się 8. edycja NOCY POEZJI, której mottem są słowa *od snu do snu* zaczerpnięte z wiersza Zbigniewa Herberta pt. *Do Ryszarda Krynickiego – list*. W tym dniu Biblioteka Kraków zaprosi mieszkańców miasta do udziału w wydarzeniach promujących twórczość Zbigniewa Herberta, Tadeusza Śliwiaka, Stanisława Wyspiańskiego, a także innych poetów związanych z Krakowem.

W programie znajdują się takie wydarzenia, jak: *Wieczór z twórczością Herberta*, *Astronomiczny wieczór z poezją Tadeusza Śliwiaka*, *Rodzinną bajkoteką*, *Zainspirowani*, *Przyjaciele odchodzą*, *To miasto jest nawykiem serca*. *Szlakiem Tadeusza Śliwiaka po Krakowie*, *Kino Nocy Poezji*, *Ogrody Herberta*. W Klubie Dziennikarzy *Pod Gruszką* spotkają się znawcy biografii oraz miłośnicy twórczości Zbigniewa Herberta, wydarzenie poprowadzi dr Stanisław Dziedzic. W Obserwatorium Astronomicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego odczytane zostaną fragmenty poematu Tadeusza Śliwiaka o Miłkołaju Koperniku, będzie można również obserwować gwiazdy i wysłuchać prelekcji. W filiach bibliotecznych rodziny będą mogły wziąć udział w zajęciach warsztatowych, w czasie których podejmą próbę stworzenia miniatu-

rowych książek z cytatami z *Bajkoteki* Tadeusza Śliwiaka lub przygotowania bawelnianej torby z autorską grafiką i cytatem z twórczości patronów tegorocznej edycji Nocy Poezji. Odtworzone zostanie archiwalne nagranie spektaklu Narodowego Starego Teatru im. Heleny Modrzejewskiej w reżyserii Tadeusza Malaka, poświęconego pamięci Zbigniewa Herberta. W kaplicy św. Doroty w Klasztorze OO. Augustianów autorską interpretację wybranych fragmentów utworów Zbigniewa Herberta zaprezentuje Jakub Kosiniak. W tle zabrzmiały współczesne poecie utwory muzyczne polskich kompozytorów muzyki poważnej. Biblioteka Kraków zaprosi również na spacer literacki śladami Tadeusza Śliwiaka, a dla miłośników kina zaplanowano projekcję filmów inspirowanych twórczością Zbigniewa Herberta oraz filmy dokumentalne poświęcone krakowskiemu poetom. Projekt wydarzeń realizowany będzie przy udziale finansowym Gminy Miejskiej Kraków. Wszystkie wydarzenia są bezpłatne, na niektóre będą obowiązywały wcześniejsze zapisy! Szczegółowy program dostępny będzie na stronie www.biblioteka.krakow.pl oraz www.krakow.pl.

Małgorzata
Czerwiec-Dzierżymirska

Agnieszka Wiktorowska-Chmielewska

Krąg ochronny

Przychodzisz, a oni już są.
czekają, by przekazać klucze,
kombinacje mierzwiących
w różnych warstwach win.
wyjść z cienia. zagnieździć
w tobie pękate i nierozwinięte
wsze-światy. uziemić.
mów, co chcesz, upieraj się,
że jesteś wolny, nikogo/niczego
nie potrzebujesz
– oni są. słowo w słowo,
ręka w rękę, w krwi i łzach.
nawet gdy odejdą, dalej są.
wskazują, co robić i dlaczego.
nadal ciągną w swoją stronę,
nadal ciągną na swoją stronę

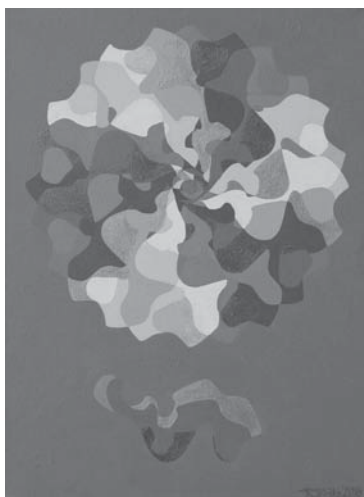
Po drodze

W tej podróży wiele się dzieje.
nad polem kwitnącej kukurydzy
niebo wybucha bielą cumulusów.
na poboczu mijanej wioski
siedmiolatek z reklamówką
pełną ziemniaków ze sklepu.
granica świętokrzyskiego, miód
z własnej pasieki i pewność:
nawet w nocnym koszmarze
można przestać uciekać
i pozwolić bieć życiu.

Wiersze z tomu *Krąg ochronny*
wydanego przez Bibliotekę Kraków
i Gminę Kraków na Noc Poezji

Mandale Roberta Urbańskiego

Mandala to motyw artystyczny na planie koła z punktem w środku. Słowo to oznacza *centrum i to co w środku*, czyli koło – symbolizuje życie i śmierć, przemijalność i odnowę, początek i koniec. Najstarsze wizerunki tego motywu sięgają paleolitu. Plan mandali można odnaleźć w wielu budowach starożytnych. Podobną strukturę mają kamienne kręgi w Anglii, symbole Aborygenów czy chiński znak Tai chi. Szczególnie znaczenie zyskała w hinduizmie

i buddyzmie w odmianie tantrycznej. W tradycji buddyjskiej mandala to harmonijne połączenie koła i kwadratu, czyli tego co zewnętrzne: niebiańskie, nieskończone oraz tego co wewnętrzne – cztery strony świata połączone z człowiekiem i ziemią. To symbol życia, wnętrza i nas samych – makro i mikroświat. Najczęściej jako rytuał religijny sypano je z kolorowego piasku, a w fazie końcowej poddawano dekonstrukcji. Samo wykonywanie i patrzanie na mandalę jest rodzajem medytacji. W kulturze zachodu mandala została spopularyzowana przez słynnego szwajcarskiego psychoanalityka i psychiatrę Karola Gusta-

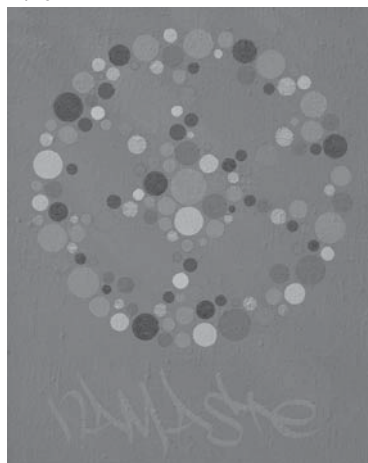
wa Junga. Dostrzegł jej terapeutyczne działanie, bowiem tworzenie mandali pomaga w odzyskaniu równowagi i harmonii wewnętrznej.

W czwartek 6 września o godz. 17.00 zapraszamy do Filii nr 25 Biblioteki Kraków przy ul. Fałata 2 na wystawę malarstwa pt. *Mandale*. Autorem obrazów jest Robert Urbański – malarz, grafik i fotografik. Najbliższe jest mu malarstwo geometryczne o głęboko symbolicznym znaczeniu, czerpiące z filozofii i stylistyki Dalekiego Wschodu oraz fotografia. Artysta traktuje swoje życie jak ciągłą podróż, a formę mandali i proces jej tworzenia jak podróż w inny wymiar, w głąb siebie... Od 2013 roku maluje je na płó-

nie farbami akrylowymi, tworzy także kolaże, obiekty *ready-made*, szkice ołówkiem. Swoje dzieła prezentował na wielu wystawach indywidualnych, a także zbiorowych w Polsce, Ostrawie, Paryżu, Trieście. Od ponad roku zawiaduje Galerią Wielu Kolorów przy ul. Estery 10. Przedstawione mandale mają bardzo indywidualny charakter, choć zbudowane są na planie koła, to pulsują innymi kształtami, niekiedy przenikającymi się, urzekają formą, wyrafinowanym kolorem i tajemnicą. Wciągają widza w sekretny transcendentny świat.

Barbara Zajązkowska

Wieczór poetycki Joanny Szponder, laureatki wielu nagród, m.in. Konkursu Poezji Religijnej ks. prof. J. Tischnera w Ludźmierzu, działającej w Poetyckiej Grupie *Każdy*. Należącej do Stowarzyszenia Poetów Polskich. Spotkanie poprowadzi Monika Dębowska.

„Zamknięci w ciszy – finisaż wystawy prac Wojciecha Odsterczyła” – godz. 18.30

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych
ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

Finisaż wystawy prac Wojciecha Odsterczyła. Na wystawę artysty składa się kilka nacięć form ciszy i krzyku, nieoczywistego, ukrytego, stłamszonego przez determinizm codzienności. Pragnienia, lęki, wrażenia artysty zostały zamknięte w formie pastelowej kredki.

29 września

„Znani i lubiani pisarze dla dzieci” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniu 29 września 2018 roku

Filia nr 16

ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

Spotkanie dla dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym w ramach Krakowskiego Dnia Głośnego Czytania. Uczestnicy wysłuchają utworów znanych autorów poezji i prozy dziecięcej, będą mogli również wziąć udział w zabawach literackich i plastycznych.

„Książka na jesień” – w godzinach otwarcia biblioteki w dniu 29 września 2018 roku

Filia nr 49

os. Tysiąclecia 42, tel. 12 648-50-69

Zajęcia w ramach obchodów Krakowskiego Dnia Głośnego Czytania. Podczas spotkania uczestnicy, zarówno dorośli, jak i dzieci, będą mogli porozmawiać o nowych książkach zakupionych do biblioteki oraz wysłuchać ich fragmentów.

„Jak to z niepodległością było?” – godz. 11.00

Filia nr 52

os. Na Stoku 1, tel. 12 645-29-52

Spotkanie dla dzieci w wieku wczesnoszkolnym w ramach Krakowskiego Dnia Głośnego Czytania. Uczestnicy wysłuchają książki *Nasza paczka i niepodległość* Zofii Staneckiej, będą mogli również wziąć udział w quizach i zabawach plastycznych.

„Krakowski Dzień Głośnego Czytania” – godz. 12.00–16.00

Galeria Bronowice(czytelnia)

ul. Stawowa 61

Akcja wymiany książek, głośne czytanie literatury przez aktorów, malowanie twarzy, skręcanie modeli z balonów, warsztaty plastyczne.

„O żabce, która chciała zdobyć księżyc” – godz. 13.00

Filia nr 7

al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

Zajęcia w ramach Krakowskiego Dnia Głośnego Czytania, skierowane są do wszystkich, którzy gotowi są wyruszyć w podróż po zakamarkach wyobraźni, szczególnie do dzieci od 4 do 7 r.ż. Podczas zajęć uczestnicy poznają historię żaby, której marzeniem było zdobycie księżyca. Następnie każdy opowie o swoich marzeniach w formie pantomimy. Na zakończenie zajęć dzieci wraz z rodzicami będą mogli wykonać zakładkę do książki.

Spotkania w Klubie Dziennikarzy „Pod Gruszką”

ul. Szczepańska 1

7 września

„Dokąd, którędy, po co?” – wieczór autorski Grażyny Wasiak-Maxwell” – godz. 18.00

Grażyna Wasiak-Maxwell ukończyła kierunek nauki polityczne na Uniwersytecie Wrocławskim, studiowała także podyplomową afrykanistykę na Uniwersytecie Warszawskim. Od 1981 roku mieszka na stałe w Londynie. Publikuje artykuły, felietony, wywiady w lokalnej prasie polonijnej. Zaprzyjaźniona ze Związkiem Pisarzy Polskich na Obczyźnie, współorganizuje wiele imprez literackich.

14 września

„Niepodległość w literaturze” – godz. 18.00

Wykład dra hab. Marka Karwali, dotyczący literatury polskiej w okresie niepodległościowym.

Marek Karwala – dr hab., prof. Uniwersytetu Pedagogicznego im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie; wykładowca uniwersytecki, autor książek o poezji współczesnej.

18 września

„Promocja tomu poetyckiego Beaty Kępińskiej pt. *być liściem*” – godz. 18.00

Recytacja: Beata Kępińska

Oprawa muzyczna: Barbara Leśniak

Słowo krytyczne i prowadzenie: Magdalena Węgrzynowicz-Plichta

Beata Kępińska – absolwentka filologii polskiej Uniwersytetu Łódzkiego. Autorka debiutanckiego bestsellera *Sielsko i diabelsko* oraz powieści *Zaradna, Taniec z czarownicą, Piekło-niebo* i zbioru wierszy *Schwytać czas*.

19 września

„Promocja tomiku *Poeci Krakowa. Antologia*” – godz. 18.00

Prowadzenie: dr hab. Marek Karwala

Poeci Krakowa. Antologia (wyd. Biblioteka Kraków) jest zbiorem wierszy najwybitniejszych krakowskich poetów: m.in. Józefa Barana, Henryka Cyganika, Juliana Kornhausera, Bronisława Maja, Leszka Aleksandra Moczulskiego, Beaty Szymańskiej, Tadeusza Śliwiaka, Elżbiety Zechenter-Spławińskiej, Adama Ziemanina.

21 września

„Wykład Marka Sosenki – znanego i cenionego kolekcjonera, archiwisty, autora wielu niezwykłych wystaw i publikacji – *Drukowane pamiętki kwest na cele patriotyczne*” – godz. 18.00

28 września

„Spotkanie poetycko-muzyczne” – godz. 18.30

Prezentacja tomiku wierszy Aleksandry Kowalskiej *W objęciach Boga – miniatury szpitalne* i książki Romana Kowalskiego *Wielkanoc za dziesięć czwarta*. Spotkanie wzbogacone poezją śpiewaną w wykonaniu zespołu *Impast* (Aleksandra Kowalska – liryka, muzyka, śpiew, gitara klasyczna, Roman Kowalski – instrumenty perkusyjne). Książki oraz utwory muzyczne opowiadają o radościach i trudach, z jakimi zmagają się człowiek, o przyjaźni i pięknie otaczającego świata i o sile wiary, nadziei i miłości.

Wystawy w filiach Biblioteki Kraków

„Moje miejsce na świecie” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 lipca do 31 października 2018 roku

Filia nr 7 / al. Pokoju 33, tel. 12 414-26-01

„Akwarela i aerograf – wystawa prac artystycznych Marka Gzyła” – w godzinach otwarcia biblioteki od 2 lipca do 27 września 2018 roku

Filia nr 22 / ul. Sienkiewicza 2, tel. 797-301-004

„Sprawy – wystawa grafiki” – w godzinach otwarcia biblioteki od 4 lipca do 4 września 2018 roku

Filia nr 25 / ul. Fałata 2, tel. 797-301-002

„Zamknięci w ciszy – wystawa prac Wojciecha Odsterczyła” – w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 września 2018 roku

Filia nr 21 / Wypożyczalnia dla Dorosłych / ul. Królewska 59, tel. 797-301-021

„Wystawa NIEodwołana – wystawa prac Janusza Wałka”

– w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 września 2018 roku

Filia nr 21 / Czytelnia Naukowa / ul. Królewska 59, tel. 797-301-022

„Polskie pejzaże – wystawa obrazów Jerzego Lorenca”

– w godzinach otwarcia biblioteki od 1 do 30 września 2018 roku

Filia nr 27 / ul. Królowej Jadwigi 37b, tel. 797-301-016

„Grafiki Jerzego Napieracza z prywatnej kolekcji” – w godzinach otwarcia biblioteki od 3 września do 31 października 2018 roku

Filia nr 16 / ul. Radzikowskiego 29, tel. 797-301-005

„Kraków i Madonny polskie w wycinance” – w godzinach otwarcia biblioteki od 3 września do 31 października 2018 roku

Filia nr 54 / os. Młodości 8, tel. 12 644-13-22

„Galeria Eklibrisu Biblioteki Kraków” – w godzinach otwarcia biblioteki od 10 września do 15 listopada 2018 roku

Filia nr 35 / ul. Chałubińskiego 47, tel. 797-024-005

Opracowanie: Małgorzata Koźma, Jolanta Oleksa

Podróże niekoniecznie biblioteczne

Do Anglii i z powrotem

Nigdy nie podróżowałam sama i myślę, że nie polubiłabym tego. Moje podróże to ludzie. Marka poznałam w 1991 roku, kiedy z moim niezapomnianym liceum Prezentek pojechałam na wymianę do Prior Park, katolickiej szkoły w miasteczku Bath w Anglii. To wtedy siostra dyrektor (świętej pamięci Fabiola) polecała uczennicom dziękować angielskim nauczycielom za zorganizowanie wyjazdu do chińskiej restauracji: *No, dziewczynki, powiedzcie „senkju”*. W Polsce zaledwie dwa lata wcześniej pozegnaliśmy komunizm. Wołowina z arachidami w sosie słodko-kwaśnym ciągle robiła na nas wrażenie.

Mark był wtedy jednym z nauczycieli. Kilka lat później przyjechał do Krakowa i założył szkołę językową. Nie pamiętał mnie. Przed maturą skończyłam w jego szkole roczny kurs angielskiego i zaprzyjaźniłam się. W Krakowie był samotny, zapraszałam go więc na święta do mnie do domu. Wydawał się szczęśliwy wśród mojej licznej rodziny. W wakacje 1995 roku wraz z koleżanką z liceum, Agnieszką, pojechałyśmy go odwiedzić. Po opuszczeniu promu w Anglii, podczas kontroli

Piliśmy lemoniadę na maleńkim podwórku. Siedziałam na trawniku, opierając na kolanach mamy Marka pulsującą z bólu głowę. Głaskała mnie po włosach. To taka scena, którą pamiętam wyraźnie, a tak naprawdę nie wierzę, że to ja tam siedzę z tą lemoniadą.

Bath to jedno z najpiękniejszych miasteczek, jakie widziałam. Z elegancją starej Anglii, wspaniałą architekturą i starożytnymi łaźniami rzymskimi. Podobnie uroczy, choć dużo większy, jest York, do którego zawiózł nas Mark. To miasto słynie z kolei z przepięknej średniowiecznej katedry, ale nie tylko. Historia skrzyżowała w tym miejscu (choć w różnym czasie) drogi Wikinów, Rzymian, a później zakonu Benedyktynów.

W Yorku tylko bywaliśmy, zamieszkaliśmy bowiem u przyjaciół Marka w pobliskim Dunnington. Kolejny uśmiech losu: Sydney, Irmgard i ich kilkuletnie wtedy dzieci: Nicholas, Larissa, Miranda, w piątkę tworzyli dom, w którym czas się zatrzymał. Wieczory spędzali śpiewając stare angielskie piosenki. A my razem z nimi. Rano budziłam się i słyszałam, jak w pokoju obok Sydney i Irmgi rozmawiają. Na zawsze zostaną dla mnie wzorem małżeństwa.

Irmgard Thorne, Autumn Light.

paszportów, musiałyśmy pokazać zaproszenia, które przysłał nam Mark – imienne, dla każdej z nas. Agnieszka bardzo słabo mówiła po angielsku, ciężar konwersacji z urzędnikiem spoczywał więc na mnie. Umierałam z nerwów. Do dzisiaj pamiętam ten ból głowy, kiedy dotarliśmy do Victoria Coach Station w Londynie. Stamtąd odbierał nas Mark. Przyjechał małym samochodem marki Peugeot, w którym brak klimatyzacji był najmniejszym problemem.

Z Londynu pojechaliśmy prosto do Bath, do rodziców Marka. Pamiętam białe, drewniane schody, prowadzące do pokoju, w którym spałyśmy z Agą, śmieszne zdjęcia młodego Marka na pastelowo wytapetowanych ścianach.

Moja przyjaźń z Agą i Markiem nie przetrwała próby czasu. Sytuacja skomplikowała się gdzieś pomiędzy Londynem a Krakowem. Aga zakochała się w Marku. On z kolei ulokował uczucia gdzie indziej, równie pechowo. Ostatni raz widziałam go w marcu 2000 roku, kiedy zapraszałam go na mój ślub. Nawet nie pamiętam, czy próbowałam nawiązać z nim kontakt później. Chyba nie. Rozpłynął się w angielskiej mgłę.

Natomiast za dwa tygodnie przyjeżdżają do mnie Sydney i Irmgi. Ostatnio widzieliśmy się w Krakowie 20 lat temu. Nie znają moich dzieci, obydwoje są już po sześćdziesiątce. Odliczam dni.

Maria Mazur-Prokopiuk

Kalendarium krakowskie

- 3.09.1828** – w Krakowie urodził się Władysław Łuszczkiewicz (zm. 23.05.1900) – malarz, historyk sztuki, muzeolog i konserwator zabytków. Nauczyciel rysunku w krakowskiej Szkole Sztuk Pięknych. Zapoczątkował krakowską szkołę malarstwa historycznego. Jego uczniami byli m.in. J. Matejko, A. Grottger, J. Mehoffer, S. Wyspiański. W swojej twórczości malarskiej tworzył sceny rodzajowe i historyczne, często z dziejów Krakowa. Organizator Muzeum Narodowego w Krakowie i jego pierwszy dyrektor. Przyczynił się do wyodrębnienia historii sztuki jako dyscypliny naukowej. Badacz i znawca polskiej sztuki średniowiecznej, odkrył i zinventaryzował nieznane wcześniej zabytki sztuki polskiej. Opublikował ok. 200 prac z zakresu historii sztuki i konserwacji zabytków. Został uhonorowany tablicą pamiątkową w kościele Mariackim, a jego imieniem nazwano jedną z ulic na Prądniku Czerwonym. Pochowany został na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.
- 8.09.1978** – podczas Sesji Komitetu Dziedzictwa Światowego UNESCO w Waszyngtonie wpisano historyczne centrum Krakowa na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Przyrodniczego UNESCO (obszar Starego Miasta wraz z Wawelem, Kazimierzem i Stradonem).
- 11.09.1838** – w Kaliszu urodził się Adam Asnyk (zm. 2.08.1897 w Krakowie) – poeta, dramaturg. Od 1870 r. mieszkał w Krakowie. Wydawca krakowskiego dziennika *Reforma*, a następnie *Nowa Reforma*. W pierwszych tomach twórczości poetyckiej zawarł pesymistyczne nastroje własnego pokolenia po klęsce powstania styczniowego. W kolejnych zawarł odzwierciedlenie własnych poglądów filozoficznych, przez co zyskał miano poety-filozofa. Motywem wielu jego utworów jest krajobraz górski oraz motywy morskie. Patron jednej z ulic w dzielnicy Stare Miasto, przy ul. Łobzowskiej 7 zaś, gdzie stał jego dworek, znajduje się poświęcona mu tablica pamiątkowa. Został pochowany w Krypcie Zasłużonych na Skałce.
- 12.09.1948** – w Krakowie urodziła się Jadwiga Rubiś (zm. 11.04.2000) – fotoreporterka, legenda fotografików krakowskich. Współpracę z prasą krakowską rozpoczęła jako studentka historii sztuki, publikowała w dziesiątkach tytułów pozakrakowskich, w wydawnictwach albumowych. Uprawiała zarówno fotografię artystyczną, jak i dokumentalną. Jej prace wystawiane były m.in. w klubach *Pod Jaszczurami*, *Pod Gruszką*, Ośrodku Telewizji Kraków, w galerii Domu Polonii w Krakowie. Współpracowała z krakowskimi muzeami, galeriami, teatrami. Fotografację traktowała jako narzędzie wypowiedzi dziennikarskiej. Dokumentując życie miasta, swoje zdjęcia opatrywała autorskim komentarzem.
- 13.09.1928** – w Krakowie urodził się Jerzy Sagan (zm. 14.04.1998) – aktor teatralny i filmowy. Początkowo pracował w Teatrze Młodego Widza w Krakowie, a od 1959 r. związany był z Teatrem im. J. Słowackiego w Krakowie, z przerwą na jeden sezon w Teatrze Ludowym. Występował też w spektaklach Teatru Telewizji oraz filmach, m.in. *Ocalić miasto*, *Kliniec*, *Lista Schindlera*.
- 14.09.1918** – w Białej Krakowskiej urodził się Andrzej Kruczyński (zm. 13.03.2008 w Krakowie). Związany z Teatrem im. J. Słowackiego. W latach 1955–90 był wykładowcą krakowskiej PWST. Zagrał ponad 150 ról teatralnych oraz kilka ról filmowych. Został pochowany na cmentarzu Rakowickim w Krakowie.
- 18.09.1928** – w Krakowie urodził się aktor Adam Walaciński (zm. 3.08.2015) – kompozytor, krytyk muzyczny, skrzypek w Orkiestrze Polskiego Radia w Krakowie, pracownik naukowy PWSM, profesor i prorektor, redaktor m.in. *Encyklopedii muzycznej PWM*, recenzent muzyczny *Dziennika Polskiego*, *Ruchu Muzycznego* i *Tygodnika Powszechnego* oraz autor audycji radiowych poświęconych muzyce XX w. Skomponował muzykę do 40 filmów fabularnych, m.in. *Baza ludzi umarłych*, *Matka Joanna od Aniołów*, *O dwóch takich, co ukradli księżyc*, *Faraon* oraz do serialu *Cztery pancerni i pies*, a także do ponad 160 sztuk teatralnych. Teksty o tematyce muzycznej, publikowane na przestrzeni prawie czterdziestu lat, wydał w 2002 r. pod wspólnym tytułem *Retrospekcje. Teksty o muzyce XX w.*
- 27.09.1878** – w Mielcu urodził się Marian Dąbrowski (zm. 27.09.1958) – dziennikarz, przedsiębiorca prasowy, założyciel, redaktor naczelny i wydawca *Ilustrowanego Kuriera Codziennego*. Szybko uzyskał dominującą pozycję na krakowskim rynku prasowym, przejął *Nowiny* i *Nową Reformę*. Założył drukarnię i rozpoczął tworzenie pierwszego w Polsce koncernu prasowego, rozbudował oddziały terenowe oraz zorganizował sieć punktów sprzedaży w kraju i za granicą. Od 1927 r. jego firma mieściła się w Pałacu Prasy przy ul. Wielopole 1. Oprócz *IKC* wydawał również takie tytuły, jak: *Tempo Dnia*, *Światowid*, *Na szerokim świecie*, *Wróble na dachu*, *Raz Dwa Trzy*, *Tajny Detektyw*, *As*. Wieloletni radny miasta Krakowa, wspierał finansowo budowę gmachu Muzeum Narodowego; pomysłodawca powstania Teatru Bagatela oraz podjęcia prac badawczych na Kopcu Krakusa.
- 27.09.1908** – w Zabłociu urodziła się pisarka Irena Szczepańska (zm. 26.11.1964 w Krakowie) – pisarka. Przedwojenna autorka książek, głównie młodzieżowych m.in. *Zielono w głowie*, *Córka kapitana okrętu*, *Uskrzydłona przygoda*. Po II wojnie światowej była pracownikiem krakowskiej rozgłośni Polskiego Radia.

opracowanie: Małgorzata Kosmala

Polecamy dorosłym

Najbardziej potrzebna sztuka

Wrażliwość na drugiego, choćby nie wiem jak był inny, choćby nie wiem jak był dziwny, jest właściwie kryterium zbawienia. Jeśli przestaniecie walczyć o relacje z najbliższymi, to będzie coś najgorszego, co możecie w życiu zrobić.

ks. Jan Kaczkowski

Sięgając po kolejną książkę Joanny Podśadeckiej o ks. Janie Kaczkowskim pomyślałam, iż autorka próbuje „ugrać” popularność na osobie ks. Jana, przecież po jego śmierci wszystko, co mogło być napisane, już napisano. Dawniej nie byłam tak pozytywnie zaskoczona.

Sztuka czułości. Książka Jan Kaczkowski o tym, co najważniejsze – mimo iż jest wyborem fragmentów trzech poprzednich książek księdza, tj. *Grunt pod nogami*, *Ks. Jan Kaczkowski nieco poważniej niż zwykle*, *Życie na pełnej pektardzie*. Czyli *wiara, poledwica i miłość* napisanej wraz z Piotrem Żyłką oraz *Dasz radę. Ostatnia rozmowa* napisanej we współpracy z Joanną Podśadecką – sprawia wrażenie całkowicie nowej. Odpowiednio dobrane fragmenty docierają do najgłębszych miejsc duszy – w pędzie codziennego życia nie mamy czasu i nie chcemy myśleć o śmierci najbliższych przyjaciół i rodziny. Sytuacje, w których ciężko chorują lub umierają rodzice, rodzeństwo, dzieci, zawsze są nieprzewidywalne i nie można się na nie przygotować, jednak *Sztuka czułości* uczy przejścia przez ten trudny czas. Nie znajdują w niej Państwo gotowej recepty, ale ks. Jan Kaczkowski pokazuje trudne, a zarazem najbardziej potrzebne zachowania, nie tylko dla chorego, ale i jego rodziny. Przytoczone historie Barbary i Marka uświadamiają, jak potrzebne są życzliwe gesty, uważne słuchanie i troska. Wskazują to, co naprawdę jest ważne. *Sztuka czułości* to książka pełna strachu, obawy, cierpienia i śmierci, a jed-

nocześnie tak ciepła i czuła, że czytelnik przeżywa przedziwne emocje, poniekąd smutek, jednak przepelniony wiarą, nadzieją i miłością. Choć książki bardzo rzadko mnie poruszają, żadna w ostatnim czasie nie wywołała u mnie tylu łez wzruszenia. Drogi Czytelniku, jeśli kiedykolwiek Ty lub Twój najbliższy znajdzie się w sytuacji ciężkiej choroby lub będziesz miał ochotę przeczytać coś, co niejako odmieni Twoje życie, nie wahaj się sięgnąć po tę pozycję. Zapewniam, iż *Sztuka czułości* da Ci świadomość spokoju, że każdy Twój koniec świata, to początek zupełnie nowego.

Jolanta Oleksa

Kaczkowski J., Podśadecka J., *Sztuka czułości [o tym, co najważniejsze]*, Kraków: Wydawnictwo WAM, 2017.

Konkurs CZYTELNIK ROKU 2018/2019

„To coś mogło być niczym,
ale mogło i nie być niczym”.

Witold Gombrowicz
Kosmos

NIE CZYTAŁEŚ?

WYPOŻYCZ W BIBLIOTECE KRAKÓW,
ZOSTAŃ CZYTELNIKIEM ROKU!

Krakowski poeta z Muszyny – Adam Ziemianin

Urodził się 12 maja 1948 roku w górskim miasteczku nad Popradem. W sezonie Muszynę odwiedzali Harasimowicz, Śliwiak, Nowak i wielu innych, a sam Kochanowski poświęcił miasteczku kilka zdań we fraszce *Do starosty Muszyńskiego: O starosto na Muszynie, Ty się znasz dobrze na winie...*

Młodość szczęśliwie upływała poecie w uzdrowskiej miejscowości. Ukończywszy liceum ogólnokształcące w Krynicy, rozpoczął w Muszynie pracę inwentaryzatora. Był też flisakiem na Popradzie. Ciekawość świata pchnęła go do zrobienia kursu szybowcowego w Aeroklubie Podhalańskim w Tęgorborzy. Pasje lotnicze przerwa-

ły zaplanowane przenosiny do Krakowa. Najpierw rozpoczął naukę w Studium Nauczycielskim, a po jej zakończeniu pracował w okolicy Żywca jako nauczyciel. Powrócił jednak do Krakowa i rozpoczął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Na początku lat 70. był związany z grupą literacką *Tylicz*. W 1977 roku podjął pracę dziennikarską w piśmie *Kolejarz*, później w *Echu Krakowa*, a od 1997 roku w *Gazecie Krakowskiej*. Od 1978 roku Adam Ziemianin należał do Związku Literatów Polskich. Obecnie jest członkiem Stowarzyszenia Pisarzy Polskich.

Debiutował w 1968 roku na łamach *Życia Literackiego* wierszem *Święty Jan z Kasiny Wielkiej*. Dopiero

foto: Krzysztof Lis

po siedmiu latach wydał pierwszy tomik pt. *Wypogadza się nad naszym domem* (Biblioteka Główna i Filia nr 34, 45). Autor wydał około 30 publikacji, w tym tomiki poezji: *Pod jednym dachem* (Filia nr 28, 45), *Nasz słony rachunek*, *W kącie przedziału* (Filia nr 7), *Makotka z płonącego domu* (Filia nr 10, 39, 51), *Wiersze dla Marii*, *Dwoje na balkonie* (Filia nr 27), *List do zielonej ścieżki* (Filia nr 42, 43), *Dom okoliczności łagodzących* (Biblioteka Główna i Filia nr 1, 2, 3, 4, 6, 7, 12, 15, 43, 53), *Ulica Ogrodowa* (Filia nr 3), *Nosi mnie* (Biblioteka Główna i Filia nr 33), *Plac Wolności*, *Gościniec* (Filia nr 44), *Modlitwy mojego wieku*, *Makatki*, *Przymierzanie peruki*, *Co za szczęście*, *Zakamarki* oraz prozę: *Chory na studnię*, *Z nogi na nogę*, *Okrawki*. *Opowieść o Isi*, *Wojtku Bellonie i o tamtym Krakowie* (Filia nr 6, 20, 48). Wiersze Adama Ziemianina z oprawą muzyczną są wykonywane przez Elżbietę Adamiak, Jacka Wójcickiego, Olę Maurer, ale też przez zespoły *Stare Dobre Małżeństwo* i *Wolna Grupa Bukowina*. Dzięki tej ostatniej formacji poznał swoją żonę – Marię, wnuczkę poety Emila Zegadłowicza. Ślub Marii i Adama odbył się w 1976 roku. W dwa lata później przyszła na świat córka Halszka, a potem syn Kacper. Maria zmarła w 2005 roku. Dramatyczna sytuacja rodzinna miała wpływ na twórczość poety, wtedy to ukazał się tom *Przymierzanie peruki* – opisujący cierpienie i chorobę żony. Za tę książkę przyznano Ziemianinowi Nagrodę im. Władysława Orkana (2008). Poeta jest laureatem wielu prestiżowych nagród i konkursów literackich m.in.: *Łódzkich Wiosen Poetyckich*, Ogólnopolskiego Konkursu Poetyckiego im. Jana Śpiewaka (1971), Nagrody im. Stanisława Piętaka za tom *Nasz słony rachunek* (1981). W lutym 2006 r. za tom poezji *Makatki*, a w kwietniu 2013 r. za wspomnieniową powieść *Z nogi na nogę*, otrzymał Nagrody Krakowskiej Książki Miesiąca.

Czytelników Adama Ziemianina ujmuje jego pogodny stosunek do świa-

ta i ludzi, chwalcący piękno życia codziennego. W jego wierszach sporo miejsca zajmuje dom, zarówno ten rodzinny w Muszynie, jak i ten krakowski. Poetę wyróżnia optymizm i poczucie humoru. Wiersze wskazują, że śmiać się można ze wszystkiego, nawet z nas samych. Wyczuwalna jest również akceptacja życia w różnych jego aspektach, mimo świadomości przemijania, która zakłóca radość. W rezultacie pozornie proste strofy, ukazują często *drugie dno*.

Adam Ziemianin jest jednym z niezliczonych poetów, którego utwór trafił na mury. W 2012 r. krakowski artysta Bartolomeo Koczenasz umieścił na murze kamienicy przy skrzyżowaniu ulic Straszewskiego i Piłsudskiego wiersz poety pt. *Barcelona*, który opisuje niegdyś stojący w tym miejscu słynny studencki bar.

Ludmiła Guzowska

Piwonie z Ogrodowej

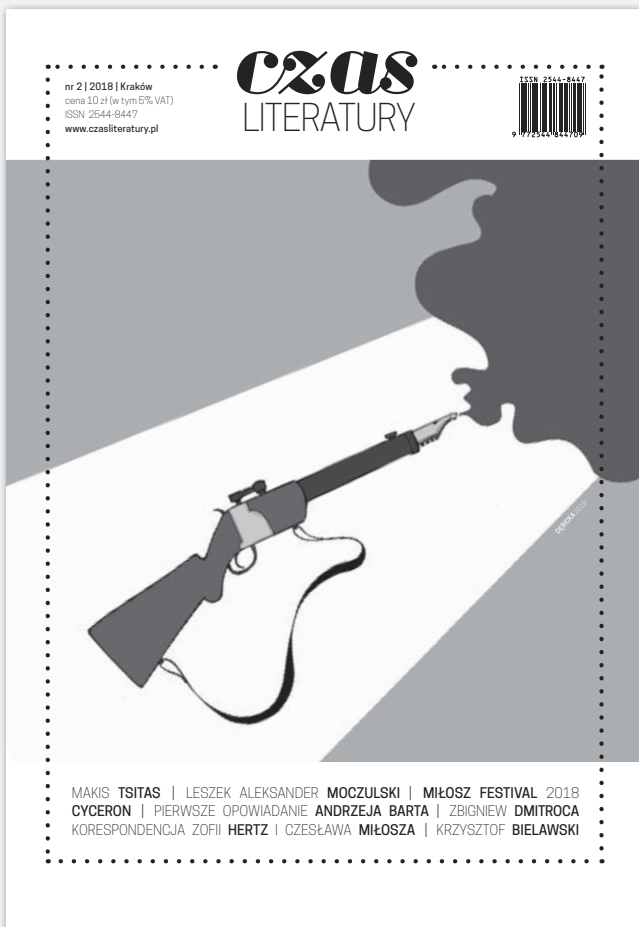
Na Ogrodowej kiedyś świat się zaczął
Wtedy nikt nie wiedział
jakie będzie lato

Pamiętam pierwszą burzę
to było na balkonie
I rzuciłem ci do stóp
piwonie z Ogrodowej

Zapłonęły od piwonii
piersi twe szalone
Musiałaś je wypuścić
bo były niespokojne

Całowałem w gorączce
piwoniowe płatki
I odkrywałem zawiłe
piwonii zagadki

Dzisiaj idę Ogrodową
i piwonii tyle
Lecz gdzie tamte piwonie
co kwitły przez chwilę

CZYTAJ I ZAPRENUMERUJ

KWARTALNIK LITERACKI BIBLIOTEKI KRAKÓW

CZAS
LITERATURNY

ZŁOTE BANIE

Dla Marii

Po Bieszczadach ślady skośnookich jeźdźców
Jeszcze słyhać galop koni niskopiennej rasy
Gdzieś w górach zdradliwie rzucone lusterka
Spójrzysz za siebie jesteś wzięta w jasyr

Do zakochania każdy dzień w Bieszczadach
A każda cerkiew miłością nabrzmiała bania
Czuła jaskółka lasom rozczesuje włosy
I każdy dzień tutaj krokiem do kochania

Nie próbuj zatrzymać w biegu tej miłości
Bo tak ci do twarzy z tym zakochaniem
Że nawet siostry – dwie polne cerkiewki
W świętym podziwiew przęzą złote banie

Kamienuję się

Ostatnio noszę
Kamienie z rzeki
Raz mały
Drugi raz wielki
Żeby było do pary

Kamienuję się
Niczym kamienicznik
Który się umartwia
Bo od dawna
Nie podniósł czynszu
W swojej kamienicy

Kiedy niosę
Kamień mały
To odpoczywam
A kiedy ten duży
To strasznie się męczę
Ale przecież za chwilę
Znow będę niósł
Kamień mały
Co za szczęście

Barcelona

Obudziłem się nagle w Barcelonie
Pan Jasio nerwowo roznosił piwo
Jak zwykle nie wydając reszty

Galaretka wieprzowa z octem
trzęsła się ze strachu tym mocniej
Że przy drugim stoliku
Usiadł donosiciel

Siedziałem z Wojtkiem Bellonem
Który wciąż chciał
Wyjechać z Barcelony
Marzyły mu się góry
Gdzie bliżej nieba
Ale coś go trzymało

Potem przyszedł Andrzej
Z Musiałem i Jurkiem Gizellą
Uśmiechali się stypendialnie

Wtedy jeszcze mieliśmy
Paszporty do młodości
Takie radosne

Planty

Zieleń krakowska
Więc musi być skąpa
Jak zmięta stówka
Z Władysławem Jagiełłą

Zielony kołnierzyk miasta
Zapięty na ostatni guzik

Kobiety które pamiętają
Smutną końcówkę Bieruta
Prowadzą na smyczy
Psy różnej maści

Rozmawiają z nimi
Na poważne tematy
A właściwie mówią
Same do siebie
Bo ich czworonogi
Są małowówne
O czym tu gadać
Życie jakie jest
wie każdy pies

A w politykę
Nie dadzą się
Wciągnąć
Nawet gdy
Smycz długa

Młode kobiety
Uprawiają jogging
Biegają do słońca
Bo jest jeszcze po co

Na głowie staję

Buduję dom
Od dymu
Z komina
zaczynam
Buduję dach
Układam
Dachówki
Jak rybie łuski
A pyszczek ryby
Co w niebo
Wychylony
To komin
Stawiam ściany
Na baczność
Cegła z cegłą
Gra tu w czerwone
Kopię ziemię
Pod fundament
Niech dom trwa
Na wieki wieków amen
To nic że mój dom
Trochę wisi w powietrzu
A w połowie stoi
Na głowie
Za to schodami
Schodząc prosto z nieba
Możesz się znaleźć
W boskim salonie
Tutaj Maria parzy
Najlepszą herbatę
Tu córka z synem
Mocują się ze światem
Tu swój kąpiel boski
Ma Kochanowski
Tu przy kominku
Zaśpiewa Myszkowski

Tu z Wysockim
Można iść na wódkę
Tu czasem na rękę
Łamiesz się ze smutkiem
Na głowie staję
Żeby mieć swój dom
I błogosławię
Każdy w nim kąpiel

Modlitwa mojego wieku

Ty który śmieszne kawki
nauczyłeś latać
Ty który jesteś z tego
i nie z tego świata
Ty który wiosennym słońcem
napęlniasz mieszkania
Ty który dałeś nam
trudne przykazania
Uchowaj dzisiaj
od nienawiści
Moje serce moje oczy
moje myśli

Kocie łby

Kto dziś pamięta
twoje kocie łby
ulico Ogrodowa?
Matka by pamiętała
Mój ojciec też
ale odeszli
po kocich łbach
do altanki ogrodowej
I wreszcie nie muszą
już nigdzie się spieszyć
Piją więc herbatę „Ulung”
małymi łyżkami
Ojciec – jak go znam –
chciałby wzmocnić
chińskie treści
mocnym rumem
Jednak trochę
mu głupio
o tym mówić
Ale anioł dyżurny
anioł domyślny
leci za Poprad
na Słowację
bo tam rum
całkiem dobry
i trochę taniej

Ziemia się zmienia

coraz trudniej ci się obracać
wokół słońca i wokół własnej osi

coraz większe winy nasze
na grzbiecie musisz nosić

coraz więcej w tobie zamyślenia
czy aby warto czy warto

coraz więcej jesteś nam pustynią
a coraz mniej arką

coraz bardziej świecisz za nas
oczami przed wszechświatem

Sytuacja się zmieniła przez...Wyspiańskiego?

Wystawa *Sytuacja się zmieniła* w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie ma przypominać o Galerii Sztuki Polskiej XX wieku, która została zamknięta w związku z wielką ekspozycją twórczości Stanisława Wyspiańskiego. Galeria oczywiście powróci, ale już w nowym kształcie jako Galeria Sztuki XX i XXI w.

W czasie siódmej edycji *Cracow Gallery Weekend KRAKERS 2018*, projektu promującego sztukę współczesną w Krakowie, organizowanego przez Fundację Wschód Sztuki, miałam przyjemność uczestniczyć w niedzielnym oprowadzaniu z kuratorem wystawy Magdaleną Czubińską. Do edycji, której hasłem

przewodnym była *ZMIANA*, włączyło się ponad pięćdziesiąt krakowskich galerii, fundacji, stowarzyszeń, grup czy nieformalnych inicjatyw.

W kilku salach MNK wyeksponowano sto wybranych dzieł wybitnych twórców – malarzy, m.in. T. Kantora, J. Nowosielskiego, Z. Stryjeńskiej, S. I. Witkiewicza, J. Malczewskiego, Z. Pronaszki, L. Wyczółkowskiego, L. Chwistka, W. Weissa, O. Boznańskiej, W. Hasióra, J. Czapskiego, J. Szancenbacha, J. Pankiewicza, J. Fałata, J. Stanisławskiego, F. Ruszczyca, W. Strzemińskiego, oraz prace rzeźbiarzy, m.in. M. Abakanowicz, K. Kobra, A. Zamoyskiego, M. Jaremy, M. Pnińskiej-Bereś, W. Szymanowskiego. Zaprezentowano także prace dodane m.in. Zofii Kulik, a jedna ze ścian została przeznaczona na czasowe pokazy dzieł sztuki. Teraz można oglądać w tym miejscu drzeworyty Jerzego Panka. Ekspozycja jest także okazją do prezentacji najnowszych nabytków MNK.

Tytuł nie nawiązuje jedynie do samej wystawy. Pracownikom Muzeum kojarzy się z obecną niepewną, nieskonkretyzowaną przyszłością placówki związanej z modernizacją Gmachu Głównego oraz z budową nowego skrzydła. Stałą Galerię Sztuki XX i XXI wieku MNK ma zamiar otworzyć w 2020 roku, obecna ekspozycja będzie czynna do 22 grudnia 2019 r.

Tekst i fotografie: Joanna Muniak

Estreicherowie czyli opowieść o rodzinie krakowskich uczonych

Estreicherowie: kronika rodzinna to skarbnica wiedzy o wybitnym rodzie. Autorka – Krystyna Grzybowska (1902–1963), dramatopisarka, prozaiczka, autorka książek dla dzieci i młodzieży, była wnuczką historyka literatury Karola Estreichera, córką historyka prawa Stanisława Estreichera i Heleny z domu Longchamps i siostrą historyka sztuki Karola Estreichera jr. Jej kronika rodzinna dotyczy znakomych przedstawicieli rodziny uniwersyteckiej (tak określano w Krakowie rody, w których tytuł profesora Uniwersytetu Jagiellońskiego był przekazywany z ojca na syna). W dorobku rodzinnym najcenniejszym kapitałem jest *Bibliografia polska*.

Sagę rodzinną rozpoczęła wspomnieniem z 8 lutego 1940 r., kiedy to zwolniono z obozu koncentracyjnego Sachsenhausen-Oranienburg 101 profesorów UJ. Niestety jej ojca, prof. Stanisława Estreichera, nie było wśród nich (zmarł w obozie w grudniu 1939 r.).

Krystyna Grzybowska opisuje swoje młode lata spędzone w domu rodzinnym przy ulicy Sobieskiego w Krakowie, gdzie w swoim pokoju (nigdy nie pozwalał nazywać go gabinetem ani biblioteką) pracował ojciec. Nie ogranicza się jedynie do czasów jej współczesnych, lecz prowadzi nas przez wieki, od protoplasty rodu Dominika Franciszka a Paula Österreicherera (1750–1809), malarza, profesora rysunku Szkoły Głównej Koronnej), jego syna Alojzego (1786–1852) podróżującego botanika, rektora UJ, dyrektora Ogrodu Botanicznego, wnuka Karola Józefa Teofila „starszego” (1827–1908), bibliografa, dyrektora Biblioteki

Jagiellońskiej, nazywanego ojcem bibliografii polskiej, prawnuka Stanisława Ambrożego (1869–1939), prawnika, rektora UJ, aż do prawnika Karola Rafała „młodszy” (1906–1984), historyka sztuki, prof. UJ, który odzyskał wiele cennych dzieł zagrabionych w czasie wojny przez Niemców. Nie sposób wymienić wszystkich bohaterów tej niezwykle, ale nietrawnej książki. Trzeba podkreślić, że u boku tych wybitnych mężów stanu stały wspaniałe kobiety: matki, żony, siostry. Okres II wojny to czas dramatyczny i walka o wydostanie rękopisu ostatniego tomu *Bibliografii* – litery Z, który został w pracowni PAU przy Sławkowskiej. Nagła śmierć autorki przerwała wątek losów ludzi, którzy mieli tak ogromny wpływ na naszą historię i kulturę. Nieukończona dzieło wydano pośmiertnie w 1969 r.

Joanna Muniak

[Książka dostępna w BG i Inf. oraz Filiach 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 18, 20, 21, 22, 25, 27, 43, 45, 51, 52, 53, 54, 56 BK]

Grzybowska K., *Estreicherowie: kronika rodzinna*, Kraków: Wydawnictwo Literackie, 1999.

GALERIA EKSLIBRISÓW BIBLIOTEKI KRAKÓW

Prezentowany ekslibris autorstwa Torill Elizabeth Larsen z Norwegii (pisaliśmy o niej w numerze 7-8/2018 *Biblioteki Kraków*) można będzie obejrzeć na ekspozycji Galerii Ekslibrisów Biblioteki Kraków w Filii nr 35 (ul. Tytusa Chałubińskiego 47) od 10 września do 15 listopada 2018 r. Wystawa nosi tytuł *Polonica w ekslibrisach*, a prezentowany znak dedykowany został przez autorkę twórcy ekslibrisów Rajmundowi Aszkowskiemu (ur. 1967 r. w Bydgoszczy). Serdecznie zapraszamy!

Janusz M. Paluch

**Biblioteka
Kraków**

Biblioteka Kraków

pl. Jana Nowaka-Jeziorańskiego 3

31-154 Kraków

sekretariat tel. 12 61 89 100 (czynny w godz. 8.00–15.30)

e-mail: sekretariat@biblioteka.krakow.pl

Skład i druk: FALL, www.fall.pl, fall@fall.pl

Redakcja: Izabela Ronkiewicz-Bragiel (redaktor naczelna), Paulina Knapik (z-ca redaktora naczelnego), Małgorzata Dzierżymirska, Anna Grychowska, Ludmiła Guzowska, Maria Twardowska-Hadyniak, Małgorzata Kosmala, Małgorzata Koźma, Joanna Muniak, Jolanta Oleksa, Janusz M. Paluch, Maria Mazur-Prokopiuk, Barbara Zajączkowska